

Müftülüklere nikah yetkisi kabul edildi

Dinci iktidarın gündeme getirdiği, müftülüklerle evlendirme yetkisi veren ve kamuoyunda yoğun tepkilerle karşılanan madde TBMM genel kurulunda kabul edildi.

AKP şefleri tarafından "evlendirme memuru ihtiyacı olduğu" iddiasıyla gündeme getirildiği öne sürülen maddeye göre, müftülüklerde görevli müftü ve imamlara evlendirme yetkisi veriliyor.

Okullardan nikah dairelerine imamlar devrede... Bu yasa dikiş tutmaz!

"Nüfus Hizmetleri Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" tasarısı ile müftülere nikah kıyma yetkisi adım adım örülen bir süreç... Toplumsal yaşamda kadını aşağılayan, yok sayan, kadına yönelik şiddeti ve çocuk istismarını tır-

mandıran politikalar 15 yıl boyunca boyutlanarak devam etti. Yasal olarak da kadınları cendere içine alan süreç adım adım örüldü. 2015 yılında Anayasa Mahkemesi'nin verdiği bir kararla resmi ya da dini nikahın kişinin tercihi olduğu belirtilerek, dini nikahın yasallaş-

masının önü açıldı. Yine daha öncesinde çocuklara yönelik cinsel istismarda yaş sınırı 15 iken, 2016 yılında Anayasa Mahkemesi'nin kararına göre, 15 yaş sınırı iptal edildi ve 12 yaşına kadar çekilerek çocuklara yönelik cinsel istismar yasal zemine kavuşturuldu. **s.19**

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2017 / 40
20 Ekim 2017 * 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak12.net

Krizlerin ve kirli ilişkilerin bedelini emekçilere ödetiyorlar

Yol arkadaşlarını tasfiyeye devam!

Belediye başkanlarının istifası ya da görevden alınması krizin görünen yüzü. Erdoğan yaklaşan seçimlere AKP'yi "yenileyerek" hazırlanıyor.

Patronları dava yükünden kurtar, işçiyi süründür!

AKP iktidarı geçtiğimiz günlerde sermayeye bir büyük hizmette daha bulundu. "Zorunlu Arbuluculuk Yasası" meclisten geçirildi.

KESK ve Şubeler Platformu üzerine

KESK İstanbul Şubeler Platformu ve kimi direnişçiler eylemin bitirilmesi tartışması başlattı. İki toplantının ardından eylemin sürmesi görüşü baskın çıktı

Ekim Devrimi sürecinde siyasal akımlar

s.12

Güney Kürdistan'da referandum ve sonrası - K. Ali

s.15

Krizlerin ve kirli ilişkilerin bedelini emekçilere ödetiyorlar

ABD'nin T. Erdoğan'la müritlerine reva gördüğü muamele, "çıkar ortaklığı" sona erince efendi ile uşak arasındaki ilişkinin alacağı rezil biçimin numunesidir. Hal böyleyken AKP şefinin "kabada-yılık" taslamasının bir hükmü bulunmuyor. Zira süreç ABD tarafından koordine ediliyor. Tribünlere hitap eden bu kof çıkışlar, oy desteğinde saptanan erimenin durdurulabilmesi içindir. Bu arada büyük şefin "devirdiği çamlar"ı toplama işi de bazı görevli müritlere ve AKP adına Amerika'da yürütülen lobi faaliyetleri için milyonlarca dolar tahsil eden şirketlere düşüyor.

MİADI DOLAN APARAT

ABD/İsrail patentli Büyük Ortadoğu Projesi'nin (BOP) bir aparatı olarak kurulan "ılımlı İslamcı" AKP'nin 'parıltıları' uzun süre emperyalist şeflerin gözlerini kamaştırdı. Zira T. Erdoğan bu uğursuz projenin "eşbaşkanı" olduğunu ilan ederek onlara angaje olduğu teminatını vermişti. Bundan dolayı yakın zamana kadar hem ABD hem AB emperyalistlerinin tam desteğine yaslanan bu siyasal İslamcı akım, TÜSİAD dahil Türkiye burjuvazisi tarafından da desteklendi. Nitekim 15 yıllık icraatlarının tümü, bu iktidarın "emperyalistlere ve sermayeye hizmet, bölge halklarına ve işçi sınıfıyla emekçilere eziyet" parolasından şaşmadığını kanıtlar. Özü itibarıyla bu çizgiden sapmış değil. Hele emek düşmanlığında tarihinin en azgın günlerinden geçiyor diyebiliriz.

Geçen yıllarda BOP çöktü, aparat ise, bazı kontrol dışı hareketler sergilemeye başladı. AKP güdümündeki Türk sermaye devletine "etkin taşeron" rolü biçilmişti. Oysa onlar 'Osmanlıyı hortlatma' hevesine kapılarak attıkları bazı adımlarla Washington'daki efendilerini rahatsız etmeye başladılar. Bu rahatsızlığa bir süre katlanan efendiler "vize krizi" ile daha önce görülmemeyen bir hamle yaptılar. Böylece ayar çekmenin yeni, belki de son bir perdesi açıldı. Görünen o ki, artık perde arkasından yalvarmalar da dalkavukluklar da efendi nezdinde pek işe yaramıyor.

"AT DEĞİŞTİRME" ARAYIŞI

Emperyalistlere ve sermayeye bu kadar hizmet etmişken, neden AKP ile büyük şefi bu alçaltıcı muameleye tabi tutuluyor? Belli ki, artık kullanışlı bulunmuyorlar. Son gelişmeler, ABD'deki efendilerin "at değiştirme" arayışında olduğuna işaret ediyor. Öyle olmasaydı, emperyalist savaş aygıtı NATO'nun ikinci büyük ordusunu barındıran "müttefik" bir ülkeye bu kadar katı, küçük düşürücü bir vize yasağı uygulanmazdı.

AKP iktidarının Kürt hareketi, Rusya ile ilişkiler, Kürt sorunu üzerinden İran'la yakınlaşma gibi konularda ABD ile uyum içinde olmaması at değiştirme arayışını tetiklese de olay bundan ibaret değil. Rıza Sarraf davasının geldiği aşamada okların bizzat T. Erdoğan'ı işaret etmesi de, bu arayışı zorluyor. ABD medyasının son günlerde hem Rıza Sarraf davası hem AKP şefi T. Erdoğan'a dair yaptıkları yayınlar, atın misyonunu tamamladığını gösteriyor. Bu yayınların Washington Post, New York Times, CNN gibi ABD medyasının en büyükleri tarafından yapılması ise, "dönüşü olmayan bir kavşak" varıldığı kanısını uyandırıyor.

Örneğin New York Times bir haberinde eski Ankara Büyükelçisi Eric S. Edelman'ın, "Eminim, Erdoğan bu konuyla ilgili endişe duymaktadır. Bu davada yargılananlar kendisine çok zarar verebilir" sözlerine yer vermişti

Yine bu gazetede yayınlanan Patrick Kingsley-Benjamin Weiser imzalı bir haber-yorumda, "New York'ta görülmekte olan ve eski Halk Bankası Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla ve İran kökenli Türk işadamı Rıza Sarraf'ın tutuklu yargılandığı davanın ucu Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'a kadar uzayabilir" ifadeleri yer aldı. Ses kayıtlarından söz edilen yazıda şu iddia ortaya atılıyor; "Bu kayıtlar tek bir kişiye işaret ediyor: Recep Tayyip Erdoğan."

KRİZ AŞILYOR MU?

Hafta başında Ankara'ya bir ABD heyeti geldi. İlk durağı Genelkurmay Başkanlığı oldu. Heyet sözcüsü, "vize krizi" konusuna dair konuşmaktan kaçındı.

Görüşmelerde "terörle mücadele" konusunun ele alındığı bildirildi. Kriz konusunun, ancak bir ABD konsolosluğu çalışanının tutuklu olan eşi ve oğlunun serbest bırakılmasından sonra görüşüldüğü belirtildi.

Hal böyleyken, besleme/yandaş medya "kriz aşıyor" havası yaratmaya çalışıyor. Bu tutum, aç tavuğun kendini darı ambarında hissetmesine benziyor. Çünkü bu sorun vize yasağından ibaret olmadığı gibi, bu yaşananlardan sonra, efendilerin uşaklarıyla eskisi gibi barışık olmaları kolay değil. Nitekim heyet Ankara'dayken açıklama yapan ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Heather Nauert, "2 çalışmamız terör suçlamasıyla tutuklandı. Türkiye ile ilişkilerimiz karışık" dedi.

"Vize krizi" bir şekilde aşılabılır. Nitekim CHP'nin talebi üzerine ABD büyükelçiliği, acil durumlar için vize başvurularının yapılabileceğini açıkladı. Ancak vize yasağı kalksa da, esas sorun aşılmış olmayacak.

KIRLI İŞLERİNİN FATURASINI EMEKÇİLERE ÖDETİYORLAR

AKP iktidarı, son yıllarda birçok ülkeyle krizlere neden olan icraatlara imza attı. Elbette her krizin bir de ekonomik faturası oluyor. Rusya ile uçak düşürme krizi, Hollanda ile referandum için propaganda krizi, Almanya ile birçok sebepten dolayı halen devam eden kriz, ABD ile vize krizi vb... Bu krizlerin on milyarlarca doları bulan bir faturası var. Elbette her durumda fatura döne döne işçilerin, emekçilerin sırtına yıkılıyor. Oysa emperyalistlerle işbirliği yapan da, özel ajandaları ya da yayılcı hevesleri için onlarla kriz yaratan da kendileri. O halde sadece siyasi bedeli değil, ekonomik faturayı da AKP iktidarı ile temsil ettiği kapitalistler ödemelidir.

Vurgulamak gerekiyor ki, hem emperyalistlerin hem içerideki dayanaklarının her icraatı işçi sınıfıyla emekçileri vuruyor. Anlaşsalar da kriz yaşasalar da sonuç değişmiyor. Bu kepezeliklerin son bulması için kapitalist-emperyalist sistemin ortadan kaldırılması gerekiyor. Bu yönde atılacak ilk adımsa, içerideki işbirlikçilerin saltanatını yıkmak olmalıdır.

Hem emperyalistlerin hem içerideki dayanaklarının her icraatı işçi sınıfıyla emekçileri vuruyor. Anlaşsalar da kriz yaşasalar da sonuç değişmiyor. Bu kepezeliklerin son bulması için kapitalist-emperyalist sistemin ortadan kaldırılması gerekiyor. Bu yönde atılacak ilk adımsa, içerideki işbirlikçilerin saltanatını yıkmak olmalıdır.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2017/40 * 20 Ekim 2017 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK
Meşrutiyet Mah. Kodaman Sk. No: 111/15
Şişli / İstanbul

Tif. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25
e-mail: info@kizilbayrak.net
twitter: @kizilbayraknet
www.kizilbayrak11.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Efendinin attığı tokat ve uşakların çürümüşlüğü

Yalan, hile, aldatma, rehin alma ve şantaj dayanan dış politikada “reis”in takası yeniden karaya oturdu. Sürdüğü savaş kışkırtıcısı politikalarla komşu ülkelerin yıkıntılarında nemalanmayı hesaplayan Erdoğan ve avanesinin dış politikasının sonucu tam bir iflastır. “Siz bir adım atın biz iki adım atarız” diyerek Alman tekellerine yaltaklanan AKP şefi, Trump’ın “Hiç olmadığı kadar yakınız” sözünü tekrarlayıp durarak, ABD emperyalizmi ile olan uşaklık ilişkilerinden utanç verici bir övgüyle bahsetmeye başlamıştı. Fakat sözün üzerinden daha günler geçmişken “dostu” Donald’dan yediği tokatla sersemledi. Kelimenin gerçek anlamıyla şoka uğrayan Erdoğan, “üzgünüz” demekle yetindi. Zira o, ABD emperyalizminin bu kararının ne anlama geldiğini ve muhtemel sonuçlarını bilecek kadar da olsa bir zekaya sahiptir.

Emperyalist efendisinden şiddetli bir tokat yiyen Erdoğan ve avanesi durumu düzeltmek için seferber oldular. Büyükelçi Bass’ın tek başına bu kararı aldığı söyleyerek yediği zılgıtı hafifletmeye çalışmaları da efendileri tarafından boşa çıkartıldı. Bu kararın büyükelçiyle birlikte, başkanlık ve dışişleri tarafından koordineli olarak alındığını açıklayan ABD emperyalizmi, bunun bir devlet politikası olduğunu suratlarına çarptı. Dahası ABD savunma bakanı, NATO kapsamında olduğu gibi, ikili askeri tatbikat programlarının sürdüğünü, İncirlik’in de en iyi çalışan üs olma özelliğini koruduğunu açıklayarak Erdoğan’a tam bir uşaklık dersi verdi.

Kıscası yedikleri tokatla dışarıda tam bir yıkım yaşayan uşaklar iç kamuoyuna yönelik yalan ve çarpıtmaya dayalı sahte “anti-emperyalizm” cakalarıyla durumu kurtarmaya çalıştılar. Ne de olsa basın ve yayın araçları onların kontrollerindedir. Bu durumdan cesaret alan Erdoğan, ABD

ile yaşanan vize krizinin ardından polis teşkilatının artık ABD’de üretilen SIG Sauer model tabancaları kullanmayacağını söyleyerek, efendilerine karşı sözde bir tavır geliştirdiği imajı yaratmaya çalıştı. Bu artık arsızlığın zirvesidir. Zira basına yansıyan haberlerden biliyoruz ki ABD Dışişleri Bakanlığı bir ay önce, Erdoğan’ın Mayıs ayındaki Washington ziyaretinde korumalarının protesto gösterisi düzenleyenlere sert müdahalesinin yarattığı tepkiler üzerine 1,2 milyon dolarlık SIG Sauer yarı otomatik silah satışına onay vermeme kararı almıştı.

ABD’nin bu silahları satmamasını sadece Erdoğan’ın korumalarının katıldığı saldırganlığa bağlamak yanlış olur elbette. Emperyalist devletlerin, uşaklarını hizaya getirmek için aldıkları kararları her daim söz konusu ülke halklarının yararınaymış gibi gösterme gibi kirli bir sicilleri vardır. SIG Sauer silahlarının satışının geçici olarak durdurulması, perde arkasında süren dalaşmanın dış yansıması olmuştur. Burada asıl olan, satışı dur-

durulan silahların, bir devletin başı olan Erdoğan tarafından “SIG Sauer model silahları kullanmayacağız” denilerek çarpıtılmış olmasıdır. Haber ve bilgiye ulaşma olanakları oldukça sınırlanan insanları aldatırsanız bile, efendileriniz sizlerin bu düşkün ve zavallı halinize gülmekle yetinmeyecekler, çok daha kullanışlı hale geldiğiniz gerçeğine uygun olarak davranacaklardır.

KANLI İKTİDARDAN NEMALANANLARIN TELAŞI

Erdoğan’ın emperyalist efendisi tarafından hırpalanması, Erdoğan’ın kanlı ve karanlık rejiminden nemalanan yandaş kalem erbabını da harekete geçirdi. Düne kadar ABD emperyalizminin çizmelerini yalayanlar, Libya’ya yönelik emperyalist saldırı için ülke topraklarını kullandıranlar, Irak ve Suriye’nin talan edilmesi suçuna ortak olanlar, 6. Filo’ya karşı ayaklanan anti-emperyalist gençliğe karşı camilerde toplanarak azgınca saldırılar, nemalandıkları kanlı rejime hayat

öpücüğü vermek için bir anda hidayete erdiler. Baş tacı yaptıkları, ABD emperyalizminin yeminli uşağı, 1959 yılında Büyük Doğu Dergisi’nde, “Bize düşen, kendi kendimize sahip olarak, Amerika’nın ebedi müttefiki... dostu olmaktır” diyen Necip Fazıl Kısakürek’i, anti-emperyalist mücadelenin bayraktarı olan ve onurlu duruşundan dolayı da her dönem sermaye devletinin ve dinci-milliyetçi gericiğin hedefi olan komünist şair N. Hikmet’le kıyaslamaya yeltendiler. Oysa dinci-gericilerin tarihlerinde kapitalizme ve emperyalizme karşı mücadelenin izi yoktur, olmamıştır.

Kirli çıkarları için her yolu mübah gören bu tayfa, bugün çıkarları öyle gerektirdiği için Nazım’ı hatırlıyor. Ülkü Ocakları ve Akıncılar içerisinde ilk uşaklık dersini alanların hükümette buldukları, bakan, vali, polis şefi, meclis başkanı oldukları bir iktidarın suç ortağı olan kalem erbabı bu zevatın söylediklerinin hiçbir kıymeti yoktur. Efendileri tarafından tokatlanarak azarlanan uşakların yedikleri tokat o kadar canlarını yakmış olacak ki bir anda tarihsel suçlarını ikrar etmeye başladılar. Emperyalizmin kanatları altında iktidara gelenlerin, emperyalist güçten başka bir güce inanmayanların korkusudur bu bataklık zevatının yaşadıkları.

Tam bir uşaklık ruhuyla arzı endam edenlerin “anti-emperyalizm” savları efendi değiştirmenin ötesine geçmiyor. Onlar bir kucaktan başka kucağa oturmaktan başka bir yol bilmiyorlar. Zaten sermaye dünyasına bağlı olanları kapitalist-emperyalizmin uşakları olmaktan başka bir kader de beklemiyor.

ABD-Türkiye heyetleri görüştü

ABD ile Türkiye arasında su yüzüne çıkan krizin ardından 16 Ekim’de Türkiye’ye gelen heyet görüşmelerini 18 Ekim’de tamamladı.

ABD heyeti, Dışişleri Bakanlığı’nda müsteşar yardımcısı Ahmet Muhtar Gün başkanlığındaki heyetle görüştü. Dışişleri Bakanlığı’ndan görüşmelerle ilgili yapılan açıklamada, içişleri ve adalet bakanlıkları temsilcilerinin de görüşmeye katıldığı belirtilerek şöyle denildi: “Yapılan görüşmeler çerçevesinde vize konusunda bir an önce normale dönülmesi yönünde temasların sürdürülmesine karar verilmiştir. Adli ve güvenlik konularında bir Ortak Çalışma Komitesi kurulması konusu da bu çerçevede yapıcı şekilde

ele alınmıştır.”

Erdoğan’ın danışmanı İbrahim Kalın da aynı gün yaptığı açıklamada, ABD ile görüşmelere dair “Görüşmeler iyi gidiyor. Kısa sürede çözüleceğine inanıyorum” vurgusu yapmıştı.

Öte yandan basına yansıyan haberlerde, ABD’nin vize krizinin aşılması için Türkiye’ye 4 şart sunduğu, Türkiye’nin ise şartları kabul etmediği iddia edilmişti. İddiaya göre şartlar; Metin Topuz ve Mete C. ile ilgili kanıtların ABD’ye iletilmesi ve soruşturma hakkında bilgi verilmesi, temasların ABD’nin isteğiyle olup olmadığı sorulması, eğer bu şekilde olduysa çalışanların serbest bırakılması olarak sıralanmıştı.

Yol arkadaşlarını tasfiyeye devam!

Referandum sonuçları Erdoğan ve AKP'sinin geleceğinin "hayırlara vesile" olmayacağını işaret etmişti. Bu yüzden 2019 olarak kodlanan final seçimleri için Erdoğan hummalı bir çalışmaya girdi. Referandum sandıklarından her ne kadar el çabukluğuyla 'Evet' oyu çıkarmış olsalar da bunun sonun başlangıcı olduğu endişesine kapıldılar. Bu kötüye gidişi "metal yorgunluğuna" bağlayan Erdoğan, AKP içinde operasyon düğmesine bastı.

Erdoğan, öncelikle başta büyükşehirler olmak üzere belediye başkanlarını istifia ettirmeye başladı. Yine AKP'nin kimi grup başkanvekillerinin de tasfiye listesinde oldukları belirtiliyor. Bu yaşananlar AKP'nin içeriden de çatırdadığı şeklinde okunuyor, haklı olarak bu yönde yorumlar yapılıyor.

Başından itibaren bir proje olan AKP'nin bugüne kadarki büyümesinin ve güçlenmesinin gerisindeki nedenlerin hem uluslararası hem de yerli sermayenin, dolayısıyla kapitalist-emperyalist sistemin ihtiyaçlarıyla örtüştüğü, bu ihtiyaçlara cevap verebildiği için de gücünü koruduğu biliniyor. Bu açıdan misyonunu "başarıyla" oynadığını söylemek gerekir. Çoktandır Erdoğan ve AKP'si için başka bir evre yaşanıyor. Erdoğan artık arkasında kendisini "BOP'ta eş başkan ve bölgede lider" yapan rüzgârı bulamıyor.

Herkes biliyor ki Erdoğan'ın tespit ettiği şu "metal yorgunluğu" olmadan önce de AKP içinde emekçilere hizmet aşkıyla yanan muazzam bir enerji yoktu. İthal yakıtla elde edilen suni bir enerjidi bu ve tükendi. Ayrıca tüm AKP kadroları bu enerjiyle büyük servet ve zenginlikler elde ettiler. İşte şimdi işler kötüye gitmeye başladığında makamlar talanı hak edene, "reis'in" iktidarını koruyanlara

bırakılmaya başlandı. Düne kadar Erdoğan'ın iktidarını güvenceye alan büyükşehirlerdeki bazı "başkanlar" da ister istemez artık koltuklarını devretmeye başladılar.

Kimi belediye başkanlarının istifası ya da görevden alınması krizin bugünkü görünüşü olarak öne çıkıyor. Erdoğan yaklaşan seçimlere AKP'yi "yenileyerek" hazırlanıyor. Ancak krizin büyüyerek devam edeceği açıktır. Yine bu durum AKP'nin belediyeler üzerinden iyice açığa çıkan rantçı yüzünü de gizlemeye yetmiyor. Belediyeler üzerinden hayata geçirilen yağma ve talan devam edecek.

Bunun yanında, AKP'li belediye başkanlarının istifaya zorlanmasına karşı CHP tarafından "milli irade" söylemine dikkat çekildi. CHP, AKP'nin sürekli kullandığı "milli irade" demagojisine sarıla-

rak belediyelerdeki "hareketliliğe" tepki gösterdi. Elbette bu yaşananlar AKP'deki tek adam sultasını, onun hoynatlığını göstermektedir. Fakat CHP'nin olayı ele alış tarzı sanki bu belediye başkanları çok demokratik yollarla seçim kazanmışlar ve belediye başkanlıkları elde etmişler izlenimi yaratmaktadır. Oysa genelinden yereline bu seçim sisteminin kendisi ve sonuçları meşru değildir.

Kadir Topbaş'ın, Melih Gökçek'in görevlerine devam etmesini "milli irade" adına savunan CHP'nin, DBP ve HDP'li belediyelere kayyım atanmasını, HDP eşbaşkan ve milletvekilleri ile belediye başkanlarının tutuklanmalarını "milli iradeye" aykırı görmek hiç aklına gelmemiştir. CHP bir kez daha hem AKP'yi hem de temsil ettiği sömürü düzenini temiz çıkarırken, son seçimlerde adayları Man-

sur Yavaş'ın kaybettiği, Gökçek'in kazandığı Ankara büyükşehir seçim sonuçları için neler söylediklerini de unutmış gibi davranmaktadır.

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF MÜCADELESİ İHTİYACI

Siyasi ve ekonomik krizi bir arada yaşayan Erdoğan Türkiye'sinde düzen siyasetinin hangi manevralarla kendine bir yol haritası seçerek ilerleyeceğini göreceğiz. Ancak bunun, devrimci bir sınıf hareketinin yokluğunda faturası işçi ve emekçilere kesilecek bir yol haritası olacağı kesindir. Bu nedenle işçi ve emekçileri kirli düzen siyasetinin etkisinden kurtarmak için bağımsız, devrimci sınıf mücadelesinin yükseltilmesi zorunludur.

AKP'nin sözde tasarrufu: 'Kâğıt kalem' masrafı 314 milyon TL

Geçen yıl, "Kamuda büyük tasarruf dönemi" olarak isimlendirilen ve makam aracından, tören temsil giderlerine, araç alımlarından kırtasiye harcamalarına kadar geniş bir kapsamı bulunduğu açıklanan "harcamaların kısıtlanması" hedefinin emekçileri aldatmaya yönelik olduğuna dair yeni bilgiler yansıyor.

Maliye Bakanlığının açıkladığı kamuda harcama tablosu, hükümetin, "tasarruf yapılacak" dediği her kalemden, 2017 yılının dokuz ayında milyonlarca TL harcama yapıldığını ortaya koydu.

TEMSİL TÖRENLERİNE 124 MİLYON TL

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün açıkladığı verilere göre, AKP'nin "tasarruf yapılacak baş kalemlerden" saydığı "Temsil ve Tanıtma Giderleri" için 2017 yılının Ekim ayına kadar 124 milyon TL harcadı. "Büro ve İşyeri için Malzeme ve Teçhizat Alımları" kaleminden dokuz ayda 166 milyon TL harcanırken, Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek'in "İzin vermeyeceğiz" dediği "taşıt kiralama" kaleminden ise 5 milyon TL harcadı. Bu araçların ya-

kıt giderleri için ise kasadan dört buçuk milyon TL çıktı.

Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları kalemi için harcanan miktar, dokuz ayda toplam 314 milyon 313 bin TL'yi buldu. Sadece kırtasiye malzemesi alımları için harcanan paranın tutarı ise 183 milyon 177 bin TL.

65 MİLYONLUK TELEFON HARCAMASI

İletişim giderleri ve kıyafete de yaklaşık 300 milyon TL para harcadı. "Telefon kullanım giderleri" adı altında dokuz ayda 65 milyon TL harcanırken, "kıya-

fet alacakları" kaleminden ise devletin kasasından tam 244 milyon 772 bin TL çıktı.

İSTİHBARATTA REKORA GİDİLİYOR

AKP, istihbarat harcamaları için ise son on bir yılın rekorunu kırmaya hazırlanıyor. İstihbarat personeli için dokuz ayda devletin kasasından toplam 636 milyon 585 bin TL çıktı. 2006-2016 yılları arasında istihbarat personeli için bir yılda en fazla harcama ise 768 milyon 877 bin TL ile 2016 yılında yapıldı. AKP, istihbarat personeli için 2017 yılında toplam 832 milyon 205 bin TL ödenek tahsis etti.

“Zorunlu arabuluculuk”

Patronları dava yükünden kurtar, işçiyi süründür!

AKP iktidarı geçtiğimiz günlerde sermayeye bir büyük hizmette daha bulundu. “Zorunlu Arabuluculuk Yasası” olarak adlandırılan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’na meclisten geçirdi. Böylelikle özellikle son yıllarda patron takımının şikayet ettiği iş davaları konusunda üstüne düşeni yerine getirdi.

Patron takımı uzun zamandır “iş davalarının yüzde 90’ı işçi lehine bitiyor, biz de kıdem tazminatına ek olarak yüklü bir tazminat daha ödemek zorunda kalıyoruz” diye yakınıp duruyordu. Patronların şikayet ettiği iş davaları büyük ölçüde keyfi olarak işten atmalar karşısında işçilerin iş mahkemelerine başvurarak açtıkları işe iade davalarından oluşmaktaydı. Mahkemenin işe iade kararını uygulamayan patronlar işçilere genel olarak 4 net maaşın üzerine 4 de brüt maaş ödemek zorunda kalıyorlardı. Yasa bu davalarda ispat yükümlülüğünü patronlara verdiği için de davalar büyük ölçüde işçinin lehine sonuçlanıyordu.

Ekstra bir tazminat ödeme yükümlülüğünün doğması işten atmalarda keyfiyeti bir parça sınırlandırıyor, işçiyi de işten atma tehditleri karşısında yine bir parça rahatlatıyordu. İşte kurlsız ve dizginsiz bir sömürü düzeni isteyen, bu istekleri de AKP iktidarı tarafından her daim karşılanan patronlar, sık sık bu konuyu gündeme taşıyor ve önlem alınmasını, gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasını istiyordu.

İLK İŞARETİ TAYYİP ERDOĞAN VERDİ!

Patronların bu taleplerinin yerine getirileceğinin ilk işareti Tayyip Erdoğan tarafından 15 Temmuz darbe girişiminin hemen ardından, 4 Ağustos 2016 günü oda ve borsa başkanlarıyla yapılan bir toplantıda verildi.

Tayyip Erdoğan şu sözleri sarf ediyordu:

“Sizden de hep şikayetler geliyor.

Diyelim ki bir işçiden memnun değilsin, kapıya koyuyorsun, ihbar tazminatını, kıdem tazminatını veriyorsun, gidiyor iş mahkemesine tekrar geri gönderilip bu defa farklı bir ikramiye ödemek suretiyle almak zorunda kalıyorsun. Bunları bizim gözden geçirmemiz, gerek özel sektör, gerek devletin bu anlayıştan kurtulması gerekmez mi? Bir insan çalıştığı kuruma eğer ihanet içindeyse, faydalı değilse bu insanı sırtımızda taşımaya mecbur değiliz. Tekme tokat kapıya koyalım demiyoruz, ihbar ve kıdem tazminatını verirsin ‘başının çaresine bak’ dersin. Tüm bunlardan tüm sektörleri arındırmak lazımdır.”

İşte bu konuşmadan kısa bir süre sonra da bugün yasallaştırılan tasarı oluşturulmaya başlandı. Aslında tasarısı henüz meclis gündemine gelmeden pilot uygulaması başladı. Adliyelerde “Arabuluculuk” kurulları kurulurken, “Arabulucu Avukatlık” kurumu da oluşturulmaya başlandı. Aradan geçen bir yılın ardından iş davaları için “Zorunlu Arabuluculuk” uygulaması yasallaştırılmış oldu.

Bu noktada belirtelim ki yasaya yandaş sendikalar dışında genel olarak hemen bütün sendikalar karşı gelmiş olmasına rağmen AKP iktidarı her durumda olduğu gibi bildiğini okudu.

PEKİ YASA NE GETİRİYOR, NE TÜR SONUÇLARI OLACAK?

Hükümete ve yandaş medyaya bakılırsa yasa işçinin yararına sonuçlar doğuracak, iş mahkemeleri üzerindeki yük azalacak ve uzun sürelerle yayılan davalar kısa sürede çözüme bağlanacak.

Oysa tüm bu söylenenler koca bir yalandan ibaret. Gerçekte işçinin iş davası açma hakkı budanırken, iş davası yoluyla tazminat kazanma yolu bir dizi engel konularak zorlaştırılıyor. Bu nedenle gerçekte mahkemelerdeki dava yükünden

ziyade patronların sırtındaki yük kaldırılıyor.

Kısa başlıklar halinde bu yasanın getirdiklerini özetleyelim:

1. Öncelikle “Zorunlu Arabuluculuk” düzenlemesi, özünde işçiye ölümü gösterip sıtmaya razı etmeyi amaçlıyor. Zira bu yeni kurumla işçiye, “mahkeme kapılarında sürünmektense hızlı ve ucuz bir şekilde alacağını al” denmiş oluyor. Parası olan güçlü patronlar karşısında işsiz bırakılan, çoğu durumda kıdem tazminatı dahi verilmeyen işçi, yıllara yayılan mahkemelerde “sürünmek” yerine patronun insafına bırakılacak.

2. İşçi kanun ve iş sözleşmesinden kaynaklanan hakları için “arabulucuya” gitmeden dava açamayacağı gibi, arabuluculuk için getirilen süre de uzayabilecek. Yasaya göre arabulucular önlerine gelen dosyayı 3 haftada sonuçlandırmaları gerekirken, bu süreyi en fazla bir hafta uzatabiliyorlar. Ancak bildirim, itiraz vb. gibi prosedürlerle birlikte bu süre katbekat uzayacaktır. Zaten mevcut uygulamada da iş mahkemeleri için iş davalarını 2 ay içerisinde sonuçlandırmaları şarta bağlanmış olmakla birlikte gerçekte bu süre yılları bulmaktadır. İşte bu haliyle “Arabuluculuk Kurumu” gerçekte işçiyi süründürmekten başka bir sonuç yaratmayacaktır.

3. Mevcut uygulamada işçi işe iade tazminatı işe başlatılmaması durumunda 4-8 ay arasındadır. Doğal olarak işinin iadesi ya da bu tazminat kendisine verilmesi halinde işçinin dava açmasının bir gereği olmayacaktır.

Yeni uygulamada ise patronların işe iadeyi ya da 4-8 aylık tazminatı ödemeyi kabul etmeleri pek mümkün değildir. Öyle ki ancak işçinin açtığı dava sonucunda kazanacağı tazminatın azına razı olması halinde patron da anlaşmayı kabul eder, aksi halde davanın sonucunu bekler. Yani yeni sistem bir kez daha işçinin gözünü korkutup en aza razı etmek

üzerine kurulmuştur.

4. Yasa ile iş davalarındaki zaman aşımı süreleri işçinin aleyhine kısaltılıyor. Borçlar Kanunu’na göre 10 yıl olan süre bu yeni yasayla birlikte 5 yıla düşürülüyor. Yasa tasarısının gerekçelendirme kısmında “iş sözleşmesi bugün feshe-dilen bir işçi için on yıl boyunca dava tehdidi altında kalan işverenin, yatırım ve gelecek planlaması yapması mümkün olamayabilecek, yapılan planlar da uygulanamaz hale gelebilecektir” denilerek, aslında böylelikle de patronların kollandığı açık biçimde ortaya konulmuş oluyor.

5. Yasa “Arabuluculuk” kurumundan başka bir de “İstinaf Mahkemeleri”ni bir ara mahkeme olarak kurumsallaştırmaktadır. Yasaya göre işe iade davaları ile dava değeri 41 bin 530 liranın altındaki her türlü alacak ve tazminat davaları bu mahkemelerde görülecek ve Yargıtay’a götürülmeyecektir. Halihazırda işlerlik halindeki bu mahkemeler esasında Yargıtay yolunu kapatmakla birlikte, kapsam dışındaki davalarda dava süresini daha da uzatmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

6. Yasanın 11. maddesine göre işe iade davalarında tazminat, işçinin çalıştırılmadığı dönem alacağı ve işe başlatılmama tazminatı aylık maaş olarak değil, miktar olarak belirlenecektir. Yani bu durumda işçiye verilecek kötü niyet tazminatı dava sonuçlandığı andaki mevcut zamlanmış ücretler ve sosyal haklar üzerinden değil, fesih sırasındaki ücret ve haklar baz alınarak hesaplanacaktır. İşçi dava sürecinde meydana gelen ücret artışları ve kıdem tavanındaki artışlarından yararlanamayacağı için alacağı tazminat miktarı azalacaktır.

DÖRT BAŞI MAMUR SÖMÜRÜ REJİMİNE YENİ BİR KÖŞE TAŞI!

Başlıklar halinde ortaya koyduğumuz açıklamalardan da anlaşılacağı üzere AKP iktidarı yalan ve dolanla bir kez daha işçi sınıfına büyük bir darbe vurmuştur. Patronları bir yükten daha büyük ölçüde kurtarmış, işçi sınıfının elinde kalmış bir güvenceyi de ortadan kaldırmıştır.

Sömürü düzenini tümüyle esnek, kurlsız, patron keyfiyetine dayalı çalışma rejimine kavuşturmak üzere son yıllarda attığı adımlara bir yenisini eklemiştir.

Özel istihdam büroları, kiralık işçilik gibi yasalarla birlikte bu uygulama da bu rejimin köşe taşlarındandır. Maalesef işçi sınıfı bu saldırı yasasına karşı da anlamlı bir mücadele vermemiş, sendikaların başına kurulmuş beyler bir kez daha suç ortaklığı yapmıştır.

Fakat yasaların geçmesi, en koyusundan bir kölelik düzeninin dört başı mamur kurulması anlamına gelse de işçi sınıfı yine de çaresiz değildir. Elbette hakları için birleşen işçi sınıfı mücadele ederse tüm bu yasaları çöpe atmasını da bilecektir.

Şişecam işçisi: Onurluyuz, gururluyuz!

Şişecam'da işten atılan ve buna karşı direnişi sürdüren işçilerin sözcüsü Aydın Şahin'le konuştuk.

- İşten atılma ve direniş sürecini anlatır mısınız?

- Ben Aydın Şahin, işten atılan işçilerin sözcüsüyüm. 23 yıllık cam işçisiyim, aynı zamanda Kristal-İş Sendikası'nın 23 yıllık üyesiyim. Ayın 3'ünde bize telefonla bildirim yapıldı. 20 Ekim gününe kadar ücretsiz izinli olduğumuz bildirildi. Sonrasında da iş akitlerimizin feshedileceği söylendi. Biz de durumu, işten atılan işçi arkadaşlarımızla bir araya geldiğimizde öğrendik. İşten atılmamızın işverenin ekonomik ömrünü tamamlaması ve iş yerinde bir bölümün kapatılmasından dolayı olduğu söylendi.

- İşten çıkarılan 90 işçi neye göre belirlendi ve burada sendikanın rolü nedir?

- Aslında atılacak işçi sayısının 240 olduğunu sonrasında öğrendik. Bu işten atılacak işçiler iş yerinde yeni uygulamaya başlanan teşvik uygulaması ile belirlendi. Patron daralmaya giderken çıkarılacak işçileri bu yöntemle işten çıkarmaya teşvik etmeye çalışıyor. Teşvik uygulaması nedir? Teşvik uygulaması karşılıklı anlaşma usulüne dayalı olarak, eğer işten çıkarsak patronun kıdem ve ihbar tazminatlarına ek olarak bunların toplamının %16-%20 arasında kıdeme göre değişen oranlarda ek para vermesine dayalı. Bu teşvik uygulamasıyla 70 arkadaşımızı ayrılmaya zorlandı. İşçiler bu uygulamayı kendi hür iradeleri ile kabul etti. Kendi ekonomik durumlarını hesaplayarak kabul etti. Biz 91 işçi işten çıkarıldık. Bu 240 işçinin içinden 70 işçi arkadaşımız da Eskişehir ve Mersin'deki fabrikalara gönüllülük temelinde yollanacakmış, sonradan öğrendik. Sendika da bu konu ile ilgili bir çalışma yapmış. Bizlerin arasından, yine patronun belirleyeceği 40 kadar işçinin diğer fabrikalara gönderilmesi ile ilgili bir teklif yaptılar. Biz düne kadar

hiçbir biçimde düşünülmemiş işçilerdik. Ama direnişin etkisi ile bize bir lütufmuş gibi bu teklifle geldiler. Bu teklifin amacının kamuoyunu yanıltmak ve direnişi kırmak olduğunu biliyoruz. Teklifi bu biçimiyle kabul etmeyeceğimizi, işverenle ancak yapılacak bir protokol ve iş güvencesi alınarak düşünülebileceğini söyledik. Dün sendikamız genel merkezi ve işveren arasında bir görüşme gerçekleştirildi. Teklifi bu biçimle yinediler, bizim önerilerimizi hiçbir biçimde dikkate almadılar.

- Mücadele talepleriniz nedir?

- Bizler düne kadar hiçbir başka yol denenmeden kapının önüne konulan işçileriz. Bu direnişte tek talebimiz var, o da işe geri alınmaktır. Bundan daha doğal hiçbir talep yoktur. Direnişimizin temel talebi de işe geri dönmektir. Bununla ilgili önerilerimiz oldu. Bölgemizde bulunan cam fabrikalarında istihdamın sağlanmasını istedik. Bu teşvik uygulamasının bölgedeki diğer iki fabrikaya da asılmasını istedik. Gönüllülük temelinde işten ayrılanlar olacağından, burada doğacak istihdamın bu 90 işçiden karşılanmasını istedik.

- Patronun gündeme getirdiği bu teşvik aslında bir örgütsüzleştirme ve geçmiş mücadele deneyimi olan işçileri tasfiyesi süreci değil mi?

- Evet söylediğiniz gibi bu böylesi bir saldırı. Ama bizim içinde bulunduğumuz durumda gönüllülüğe dayanan bir durum. Ben de bu durumda düşündüm, uygun olup olmadığını ekonomik olarak hesapladım. Bana uymadı. Ama şimdi ayrılan arkadaşlarımız, bu teşvikten dolayı daha zor durumda olan arkadaşımıza iş imkanı doğar diye hesaplıyor bir de.

- İşten atma saldırısı sürecinde sendikanın rolü nedir?

- İşverenle yapılan görüşmeler sonucunda 240 işçi üzerinde anlaşılıyor. Direniş ilk başladığında kabullenmiş pozisyondaydılar, şimdi direnişin yanındaymış gibi duruyor. Bu da bizim direnişimizin, mücadelemizin gücü ile oldu. Artık önerilerimizi işverene taşıyorlar. Direnişe başladığımızda gördük ki bizim önerilerimiz hiçbir biçimde işverene taşınmıyormuş. Şişecam Türkiye'nin birçok yerinde birçok kez daralmaya gitti. Biz bu durumlarla birçok kez yüz yüze kaldık. İlk defa patron hiçbir şey sormadan

90 işçinin işine son verdi. Beykoz Paşabahçe ve Topkapı'da oldu ama oralarda da anlaşmalı olmuştuk. Tabii oraların da kendine ait direniş öyküleri var. Oralarda süreç yıllara yayılarak kimsenin burnu kanamadan başka işletmelerde istihdam edilerek çözüldü. Burada böyle bir yol düşünülmemiş, tercih edilmemiş. Kapatılan diğer fabrikalardaki işçileri biz burada istihdam ettik. Metal işçileri bizim ufkumuzu açtı. Bizim birçok kez grevimiz yasaklandı. Daha önceki grev yasaklarında bu durumu bir şekilde kabullendik. Metal işçilerini örnek alarak iş yerinde fiili olarak artan oranlarda iş durdurma eylemleri yaptık. Bugün işten çıkarma aslında o iş durdurmaların bir hesaplaşması, faturayı da bu 90 işçiye çıkarmaktalar. Tüm Türkiye işçi sınıfı tarafından bu yüzden de sahiplenilmelidir bu 90 işçinin verdiği mücadele.

- Son olarak ileriye dönük mücadele ile ilgili söylemek istedikleriniz nelerdir?

- İlk günden beri aynı direnç ve umutla, istediğimiz biçimde sonlandırmaya çalışacağız. Biz bu bölgede çalışan 3 bin işçiyiz. Bu direniş sürecinde, bu bölgede en geniş katılımı sağladığımız bir eylem örgütledik. Cam kültürü bu bölge için önemli. Bursa için Renault ve Tofaş neyse, bu bölge için de cam o kadar önemlidir. Siz de biliyorsunuz, halk "bana dokunmayan yılan bin yıl yaşansın" diye düşünür. Ama artık halk durumun farkında ve eylemlerimize destek verdi. Onurluyuz, gururluyuz. Direnişimiz bölgenin dışına çıktı, her yerden destek alıyoruz.

KIZIL BAYRAK / TRAKYA

Tüpraş'taki iş cinayetinde 4 tutuklama

Tüpraş'ta 4 taşeron işçisinin yaşamını yitirdiği patlamaya ilişkin gözaltına alınan 7 kişiden 4'ü 13 Ekim akşamı tutuklandı.

İş cinayetinin ardından taşeron firma sahibi Bedrettin K., Şantiye Müdürü Muhammed Hulusi G., montaj ustası Ali B., Tüpraş çalışanları baş mühendis Mehmet Emin T., işletme baş mühendisi Kürşat K., işletme mühendisi Burak K., işletme uzman Esfet B. gözaltına alınmıştı.

Gözaltındaki işlemlerin ardından 7 kişi 13 Ekim'de adliyeye sevk edilirken, taşeron

firma sahibi Bedrettin K., Şantiye Müdürü Muhammed Hulusi G., montaj ustası Ali B. ile işletme uzmanı Esfet B. tutuklandı.

Baş mühendis Mehmet Emin T., işletme baş mühendisi Kürşat K. ve işletme mühendisi Burak K. ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Taşeron firmanın iş güvenliği sorumlusu ile TÜPRAŞ'ın saha sorumlularından oluşan toplam 3 kişi de 17 Ekim'de gözaltına alınırken aynı adli kontrol şartıyla serbest bırakıldılar.

Arçelik'te baskılar durmak bilmiyor!

Metal iş kolunda toplu sözleşme görüşmeleri sürerken, MESS'in en büyük patronu Koç da sürece hazırlanıyor. Koç bu süreci baskı ve sindirme politikalarıyla atlatabileceğini düşünüyor ve çözümünü yıldırma politikasında arıyor. Ayrıca baskılara dayanamayan işçilerin tazminatlarından da kurtulmayı planlıyor. Yani Koç, bir taşla 2 kuş vurmak istiyor.

Beylikdüzü Arçelik televizyon fabrikasında bölüm şefleri işçilere adeta kan kusturuyor. İşçiler baskı ve aşağılanmalara maruz kalıyor. Baskı tüm bölümlerde var ve bu da bu baskının Koç'un planlı bir uygulaması olduğunu gösteriyor.

Fabrikada yaşananlara ilişkin bilgi veren işçilerin anlatımına göre, sürekli performans dayatması yapılıyor. İşçiler, ustaların "hadi hadi" diyerek fabrika ağalası gibi davranmasından bıkmış durumda. Ayrıca ustalar, işçiler arasında ayrımcılık yapıyor. Ayrımcılığın kıstası ise yalalaklık. Yalalaklık yapan işçiler işlerini bilerek aksatsa da kimse bir şey demiyor. Ama işini en hızlı ve temiz yapan işçiler bile ustalar tarafından azarlanıyor. İşçilerin en çok tepki gösterdiği konu ise, işçilere sürekli bağırarak ustaların hiçbir iş yapmadan prim almaları.

Görüştüğümüz işçiler diğer sorunlarını şöyle ifade ettiler: "Normalde gece vardiyasında çalışan işçilere daha toleranslı

davranılır. Bu tüm fabrikalarda böyledir. Çünkü ister istemez insan vücudu gündüz daha zindedir ve performansı daha iyidir. Gece performans düşer. Ama biz gece vardiyasında da aynı sayıyı çıkarıyoruz. Tüm bunların nedeni yaklaşan MESS sözleşmesi ve fabrikanın taşınma muhabbeti. Aslında hızlı çalışmayı gerektirecek bir durum yok. Çok hızlı çalışıyoruz ve depolar dolu. Yani sürekli stok yapıyoruz. Koç sözleşmeye hazırlanıyor. Olası bir grev için stok yapıyor. Fabrikanın taşınması durumu da çok karışık. Şeflerin yarısı taşınacak, diğer yarısı taşınmayacak diyor.

Sürekli kafamızı karıştırıyorlar. İstiyorlar ki işçiler bırakıp gitsinler ve tazminat da onlara kalsın. Yani yıllarca çalışan işçilerin üç kuruşunda da gözleri var."

İşçiler "Bu böyle gitmez" derken, baskılara karşı öfkeleri de artıyor. Baskılar nedeniyle, toplu sözleşmenin imzalanmasından önce fabrikada öfke patlaması yaşanması olası bir ihtimal olarak ortada duruyor. Buna karşın, örgütlü bir duruş olmaması, herkesin sadece yanındakiyle konuşup derdini ona anlatması işçilerin gücünü zayıflatıyor.

KIZIL BAYRAK / ESENYURT

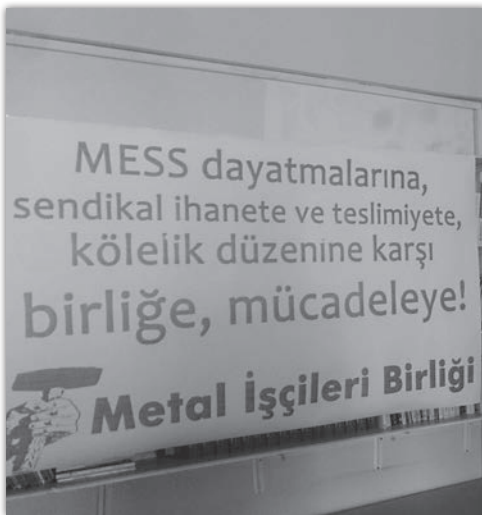
Gebze'de MİB toplantısı

Metal İşçileri Birliği (MİB), iş kolundaki sözleşme görüşmelerini ele almak üzere Gebze'de toplantı yaptı.

15 Ekim Pazar günü İşçilerin Birliği Derneği'nde bir araya gelindi. Toplantıda, sözleşme taslağı ve taslağın taban iradesinden bağımsız hazırlanış süreci, sözleşmenin genel olarak tüm işçi sınıfını ilgilendirdiği ve MİB'in sözleşme sürecine yönelik tutumu üzerine bir konuşma yapıldı. Ardından Türk Metal ve Birleşik Metal-İş'in yetkili ol-

duğu fabrikalarda sözleşme sürecinde yansıyan gelişmeler işçiler tarafından aktarıldı. Toplantıda söz alan işçiler, Türk Metal'in taslakta yer alan maddelerin yarısına razı olmaya çalıştığını, söz hakkı bir tarafa, kısık sesle konuşan işçilerin dahi mimlendiğini, sendikal ihaneti ve teslimiyeti aşmak için örgütlülüğün ve bilincin gelişmesi gerektiğini söylediler.

Konuşma ve tartışmaların ardından planlama yapılarak toplantı bitirildi.

MESS Grup TİS'lerinde 2. görüşmeler yapıldı

2017 MESS Grup TİS kapsamında ikinci görüşmeler gerçekleştirildi.

Metal Sanayicileri Sendikası (MESS), 12 Ekim'de Türk Metal Sendikası, 13 Ekim'de Birleşik Metal-İş Sendikası, 16 Ekim'de ise Çelik-İş Sendikası ile ikinci görüşmesini MESS Genel Merkezi'nde gerçekleştirdi.

Türk Metal ile yapılan toplantıya Türk Metal ve MESS başkanları katılmadı. Türk Metal'in toplantıyla ilgili açıklamasında, "18 idari madde daha sendikamızın önerdiği şekliyle, aynen kabul edildi" ifadeleri yer alırken maddelerin yalnızca başlıkları sıralandı. Türk Metal toplamda 34 maddede anlaşmış oldu.

Birleşik Metal-İş ile yapılan toplantıda ise 15 maddenin ele alındığı, 9 maddede anlaşma sağlandığı ve 6 maddenin sonraki görüşmelere bırakıldığı belirtildi.

6 Ekim'de de MESS ve Birleşik Metal-İş arasındaki toplantıda 15 idari maddede anlaşılmıştı.

Türk Metal atılan işçiyi oyaladı

Türk Metal'in ayak oyunları bitmiyor. İşten atılan işçileri kandıran ve oyalayan Türk Metal, aylıklardan da vazgeçmiyor. Bunun son örneği Gazemir Delphi fabrikasında işten atılan bir işçinin yaşadıkları oldu. İşten atılan işçi, yaşadıklarını sosyal medya aracılığıyla paylaşırken "Bu sendika sendikacılığa olan güveni bitiren sendikadır" dedi.

İşçinin anlatımına göre, 7 ay önce, Gazemir Delphi fabrikasında stokların doldurulmasının ardından 600 kişi İŞKUR'la elbirliği içinde işten çıkarıldı. Sendikacıların akrabalarının işten çıkarılanlar arasında olmaması göze çarptı.

İşten atılmalarının ardından Türk Metal her gün işçilere "biz arkanızdayız" diyerek aylık peşine düştü. Türk Metal'in "arkanızdayız" dediği işçileri nasıl aldattığıysa aylar sonra ortaya çıktı. İşçinin anlatımına göre, "Seni başka yere alacağız" diyerek işçiyi form doldurtan sendika, 7 ay boyunca "haftaya başlarsın" diyerek işçiyi oyaladı. Nisan, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında işçiyi form doldurtan Türk Metal, böylece işçinin umudunu diri tutarak oyununu sürdürdü.

7 ay sonunda ise Türk Metal'in fabrikalara verilmek üzere işçiyi doldurduğu ve "Verdik" dediği formların çekmede tutulduğu, bizzat işçi tarafından görüldü. İşçinin "Neden vermediniz" sorusuna ise sendikadan "Sen orada çalışamazsın" yanıtı verildi.

Türk Metal'in ayak oyununa tepki gösteren işçi "İnsanın umutlarını yok etmek bu kadar kolay mı" diye sordu.

Yüzlerce işçi zehirlendi

Bursa'da kurulu otomotiv tekeli Tofaş'ta 15 Ekim gecesi yüzlerce işçinin zehirlendiği öğrenildi.

İşçilerden yansıyan bilgilere göre, gece vardiyasında yüzlerce işçi zehirlenmelerinin ardından ishal ve istifra şikayetiyle revire gitti. Revirde uzun kuyruklar oluşurken, zehirlenmelerin sudan kaynaklandığı belirtildi.

Zehirlenen işçilerin sevk edilmediği, iğne vurularak tekrar çalışmaya gönderildiği de yansıyan bilgiler arasında.

İhraç edilen kamu emekçilerinin direnişi...

KESK ve Şubeler Platformu üzerine

İhraç edilen kamu emekçilerinin İstanbul'daki direnişi 34. haftasını geride bıraktı.

İstanbul'da üç merkezde, Kartal, Kadıköy ve Bakırköy'de devam eden direnişler, Pazartesi, Çarşamba, Cuma (Cuma sadece Kartal'da) ve Cumartesi olarak haftanın dört günü gerçekleştiriliyor.

34 haftayı geride bırakmış olan direniş bugün alanlarda öncü kamu emekçilerinin çabalarıyla devam ediyor. Cumartesi eyleminin, diğer günlerden farklı olarak, KESK'in ihraçlar ve KHK'lara karşı aldığı eylem kararı doğrultusunda Türkiye'de tüm yerelerde yapılması gereken eylemin bir parçası olarak gerçekleştirilmesi gerekiyordu. Ancak mevcut tabloda merkezi KESK eylemi olması gereken Cumartesi eylemi de İstanbul'daki direnişçi emekçilerin çabasıyla hayat buluyor.

Zaman zaman KESK Şubeler Platformu tarafından hafta sonu alan direnişlerine çağrı yapılsa da, eylemler sendika üyelerinin gündemine sokularak katılım örgütlenmediği için, Cumartesi eylemleri sadece örgütlenmesi bakımından değil katılım bakımından da direnişçiler ile sınırlı KESK üyelerine daralmış durumdadır. Yaz dönemi boyunca hemen hiçbir sendika direnişle dayanışma, katılım ya da herhangi bir biçimde destek çağrısı yapmamıştır. Direnişçiler kendi sendikalarına direnişe sahip çıkma yönünde çağrı yapsalar da sonuç alamamışlardır.

Direniş 8. ayını geride bıraktı. Nispeten uzun sayılabilecek bu zaman diliminde direniş alanları zaman zaman ivmelense ve moral kazandıran bir etkene dönüşse de, dayanışma ve destekten yoksunluktan kaynaklı bir süredir durgun haldedir. Dayanışmadan yoksunluk, direnme iradesi gösteren kamu emekçilerinin bir bölümünde yorulmaya, yıpranmaya ve irade kırılmasına neden olmaktadır. Ekonomik zorluklardan kaynaklı direnişin bırakılarak geçim sorununun çözülmeye çalışılması, içinden geçilen ağır sürecin yükünü dar bir direnişçi grubun omuzlamak zorunda kalması,

sistemli devlet zorbalığı ve en önemlisi bu eylemlerin ne kadar daha süreceğinin belirsizliği, direnme iradesini zayıflatan en temel etkenlerdir. Bu etkenlere bağlı olarak direnişle ilişkisi kopanlar ile direnen emekçiler arasındaki bağlar zayıflamış durumdadır. Mevcut durumda bir avuç öncü kamu emekçisi direnişi sürdürmektedir.

Direnişi canlı tutmak ve güçlendirmek amacıyla belli dönemlerde KESK Şubeler Platformu ile direnişin gündemi, yönü ve seyri ile ilgili toplantılar yapılıyor ve ortak kararlar alınıyordu. Bir dizi toplantı yapılmış ve kararlar alınmış olmasına rağmen, sonrasında belirlenen adımlar atılmadığı için direniş ile Şubeler Platformu arasında tıkanmış bir süreç yaşanmaktadır. Öte yandan direniş alanında da çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Bakırköy ve Kadıköy'de farklı düzeyler göstermekle birlikte, direnişçilerin direniş alanıyla ilgili aldıkları ve almadıkları sorumluluklarla ilgili yer yer önemli sorunlar yaşanmakta, sorunlar insanları yormakta, eylem alanını verimsizleştirmekte, direnişçileri kendiliğindenliğe sürüklemektedir.

Bugün direniş alanları birkaç öncü direnişçinin inisiyatifi ile toparlanmakta, bir bölümü kendiliğindenliğin sınırlarını aşmamaktadır. Bu tablo direnişe yabancılaşma eğiliminin güçlenmesine zemin yaratmaktadır. Öyle ki kimi direnişçiler bir dönemdir sıradan bir destekçi gibi alana gelip gitmektedir. Tersinden ise birkaç direnişçinin inisiyatif alması iç tartışmalara konu olmakta, inisiyatif alanlar, alanı kendi başlarına belirlemekle eleştirilmekte ve birkaç kişinin inisiyatifiyle iş yapılmaz tartışması yapılmaktadır.

Uzun süredir devam eden tartışmaların kökeninde; tarafların KESK içindeki konumlanması, KESK'e bakışı, direnişi ele alışı ve nihayetinde politik aidiyetler ve buradan gelen kültür yatıyor. Bu yeni bir durum olmadığı gibi direniş alanına özgü de değildir. Yaşananlar toplam tabloda yaşananların alana yansımalarıdır. Birçok direnişçi durumun farkında olsa da, sorunun çözümüne yönelik olgun bir zir-

min yaratılabilmemiş değildir. Sorun ısrarla politik bakış farklılığı zemininde ele alınmakta ve tutumlar buna göre belirlenmektedir. Direnişin kendini üretmemesi ve giderek bir statükoya oturmasının temel sorun olduğu gözden kaçırılmaktadır. Üretkenliğin ve dinamizmin olmadığı yerde var olanın tüketilmesi kaçınılmazdır ve bu doğal olarak yıpratıcı bir süreçtir. Alanda yaşanan büyük ölçüde budur. Her şeye rağmen direnişin kendisini üretmesi için atılacak güçlü ve samimi adımların direnme iradesi gösteren emekçileri hızla yan yana getireceğinden kuşku yoktur. Elbette bu çözümün bir yönüdür ve tek başına tüm sorunların geride bırakılması için yeterli değildir.

Geçtiğimiz günlerde KESK İstanbul Şubeler Platformu ve kimi direnişçiler eylemin bitirilmesine yönelik bir tartışma başlattılar. Yapılan iki toplantının ardından eylemin devam etmesi görüşü baskın çıktı ve halihazırda eylemler devam ediyor. Fakat görünen o ki, KESK ve Şubeler Platformu, buldukları her fırsatta eylemin bitirilmesi tartışmasını yapma ve mümkün olan ilk fırsatta bitirme eğilimindedir. Eylemlerin sınırlandırılması ya da bitirilmesi tartışmasını kimi direnişçiler başlatmış olsa da, tartışma direnişçilerin mensup oldukları siyasal çizgilerden bağımsız ele alınamaz. Bu nedenle direnişin sınırlandırılması ve mümkünse bitirilmesi tartışmasını, KESK ve Şubeler Platformu'nun tartışması olarak değerlendirmek gerekir. Sekiz ayı bulan eylemin yeterli olduğu ve Cumartesi günlerini güçlendirmenin isabetli olacağı söylemiyle açılan tartışmalar, KESK'in KHK ile ihraçların yaşanmaya başladığı ilk zamanlardaki ikircikli tutumunun yeni bir örneğidir. Sırtına yük almayan, sorumluluktan kaçan ancak büyük laflar söylemeye devam eden bir tutumdur bu. "Bitirme" tartışması da başlangıçtaki zayıflığın bugüne evrimleşmiş halidir.

KESK de, Şubeler Platformu da İstanbul direnişiyle başından beri güçlü bir bağ kurmadı. İhraç saldırısına karşı İstanbul'da direnme iradesi açığa çıkmış ve KESK'in yanıtı da Cumartesi eylemle-

ri olmuştu. Direniş alanlarıyla KESK ve Şubeler Platformu'nun bağının sınırları belirleyen de buydu. Gerisi ise direnişçilerin "isteklerini dinlemek", çeşitli ihtiyaçları karşılamak biçiminde özetlenebilecek bir tutumdur. Demek istiyoruz ki, KESK de Şubeler Platformu da direnişe en başından beri yabancıydı. Eylemlerin ve direnişlerin yalnızlaşmasının temel nedeni de bu yabancılıktı. Öyle bir yabancılık ki, kendi aldığı eylem kararına sahip çıkmıyor, aylardır devam eden eylemlerin sesini iş yerlerine taşıyor, bırakalım İstanbul'daki yüz binlerce emekçiye, KESK üyeleri bile eylemlerin varlığından habersiz bulunuyor. Direnişi sahiplenmeyi mali yardım ve direnişçilerin gündelik ihtiyaçlarının karşılanması olarak gören KESK, direnişe ilişkin temel sorumluluklarını şimdye kadar yok saydı. Bu haliyle direnişleri dayanışmadan yoksun bırakarak yalnızlaştıran KESK iken, tabloyu değiştirmek bakımından tek tek direnişçilerin yapabileceklerinin bir sınırı bulunuyor. Bu gerçeklerden hareketle değerlendirildiğinde, eylemlerin bitirilmesi ya da tek güne indirilmesi tartışması, KESK'in var olan hareketi bile bir yük olarak gördüğünü göstermektedir.

Kuşkusuz mücadeleci kamu emekçilerinin bir parçası olarak bizler de, bu eylemin ilelebet devam etmesi gerektiğini savunmuyoruz. Ancak bitirme tartışması yapan direnişçi bireylerle birlikte KESK ve Şubeler Platformu'nun bitirilecek eylemlerin yerine neyi koyacaklarını açıklamalarını bekliyoruz. Bildiğimiz kadarıyla yapılan tek öneri, sadece Cumartesi eylemlerinin devam ettirilmesi ve "yüklenme"nin buraya yapılması biçimindedir. Oysa, daha önce de belirttiğimiz gibi, KESK'in "merkezi eylemi" olan Cumartesi eylemleri bile direnişçilerin omuzuna yıkılmış durumdadır. KESK ve Şubeler Platformu'nun eylemlerdeki varlığı tartışmalıdır. Tablo böyleyken, KESK ve Şubeler Platformu, sekiz aydır süren direnişe karşı görev ve sorumluluklarıyla ilgili yaptıkları ve büyük ölçüde yapmadıkları konusunda bir açıklama ya da özeleştiri ortaya koymadan, hangi hakla "bitirme" tartışması yapmaktadır.

Bugün yapılması gereken, şu ya da bu biçimde direnişleri bitirme çabasına girmek değil, eldeki tüm olanaklarla onları güçlendirme ve yaygınlaştırmaya çalışmak olmalıdır. KESK şimdye kadar yapmadığını hiç değilse bugünden sonra yapmaya çalışmalıdır. Binlerce üyesi ihraç edilmiş bir sendika olarak KESK'in görevi direnişi seçmiş olan üyelerinin yanında olmak ve onları desteklemektir. Çeşitli bahaneler bulup görevden kaçmak yerine en azından direnişçiler ile iş yerlerindeki üyeleri arasındaki bağı kurmalı, dayanışma ilk başta buradan örgütlenmelidir. Sekiz ay boyunca bunu bile yapmamış olanların "bitirme" tartışmasını yapmaları meşru değildir.

KAMU ÇALIŞANLARI BİRLİĞİ

KÇB'den "KHK'lar, direnişler ve sendikalar" paneli

Kamu Çalışanları Birliği (KÇB), "KHK'lar, direnişler ve sendikalar" gündemiyle 13 Ekim'de Kadıköy'deki Eğitim Sen binasında panel gerçekleştirdi.

Panelde konuşmacı olarak KÇB sözcüsünün yanı sıra Kadıköy direnişçisi Hüseyin Demir ile Yüksel direnişçileri Veli Saçılık ve Acun Karadağ da katıldı.

Tüpraş'ta iş cinayetinde katledilen işçilerin anılmasıyla başlayan panelde ilk sözü KÇB sözcüsü aldı.

Saldırı startının 15 Temmuz'dan çok önce verildiğini söyleyen **KÇB sözcüsü**, ancak KESK yönetiminin bütün bu süreci izlemekle yetindiğini ve bunun sonucunda hayata geçirilen kıyımlarla 1 yılda 50 bin üye kaybı yaşandığını belirtti. Bugün sendikal faaliyetini dahi yürütemez konuma gelen KESK'in ihraç saldırıları karşısında direnişten kaçtığını, bu nedenle başlayan tekil direnişleri de "örgüt disiplinine aykırı" diyerek yalnızlaştırmasını eleştirdi.

Gülmen ve Özakça'nın açlık grevlerinin ulaşabileceği sonuca ulaştığını bunu sıçratma sorumluluğunun ise sendikalar da ve destekçilerde olduğunu söyledi.

Kadıköy direnişçisi **Hüseyin Demir** ise İstanbul'daki direnişleri Eğitim Sen yöneticilerine zorla kabul ettirdiklerini anlattı.

Sendika genel kurullarında, toplantılarında yüksek perdeden konuşanları 34 haftadır direnişlerinde görmediklerini söyleyerek; bu anlayışların ihraç edilen emekçileri kooperatif ve dayanışma adı

altında iş yeri açmaya ve ticarete teşvik etmesine tepki gösterdi. Sendikalardaki siyasi yaklaşımların direnişleri sahiplenmemesini ya da bazılarını sahiplenip bazılarını sahiplenmemesini eleştirdi.

Verilen arada, Nuriye ve Semih için Dayanışma'nın Süreyya Operası önündeki eylemine geçildi. Ardından panel **Acun Karadağ**'ın konuşmasıyla devam etti. "Nuriye ve Semih açlık greviden yarılanıyor" diyen Karadağ, açlık grevinin de bir direniş biçimi olduğunu söyledi. AİHM'den çıkacak kararlara bel bağlamanın doğru olmadığını söyleyerek Nuriye ve Semih'i kurtarmak için eylemleri yürütmek gerektiğine vurgu yaptı.

İhraç edildikten sonra Nuriye ve Semih ile birlikte sendika yönetimleriyle de görüştüklerini anlatan Karadağ, sendikalara egemen siyasi anlayışların direnişin önünde engel olduklarını belirterek "Yalnız kaldık, kendi isimlerimizle çıktık direnişe" dedi.

Veli Saçılık ise artan baskı ve saldırılar karşısında "Benden geçti, bir şey yapılamaz" algısının yıkılması gerektiğini ifade ederek Nuriye Gülmen'in tam olarak bunu yaptığını belirtti. Bakırköy ve Kadıköy'deki direnişlere değinen Saçılık, buralarda KESK'in öncülük etmediğini, ihraç edilen emekçilerin KESK'e öncülük ettiğini belirtti.

Katki ve soru bölümünün ardından panel sonlandırıldı.

Yüksel direnişine polis saldırıları ve gözaltılar

KHK'larla ihraç edilen emekçilerin başlattığı Ankara'daki Yüksel direnişi her gün gerçekleşen polis saldırıları ve gözaltılara karşı sürüyor. Konur Sokak'ta bir araya gelen emekçileri Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın "İşimizi geri istiyoruz!" talebini haykırıyor. Sloganlarla eyleme başlandığı sırada saldıran polis emekçileri darp ederek, işkenceyle gözaltına alıyor.

Direnişin 340. günü olan **14 Ekim**'de öğle ve akşam yapılan eylemde direnişçilerin doğrudan yüzüne gaz sıkın polis gözaltı yaptı. 13.00'te yapılan eylemde İlker Işık, Perihan Pulat, Mehmet

Dersulu ve Sultan Aydoğdu gözaltına alındı. Akşam ise 3 kişiyi sürükleyerek gözaltı aracına götüren polis burada bir süre alıkoymuş emekçileri daha sonra serbest bıraktı. 15 ve 16 Ekim'de de eylemler sürerken **17 Ekim**'de yapılan eylem "yasak" dayatmasıyla saldıran polis biber gazıyla sıkarak Mehmet Dersulu, İlker Işık, Perihan Pulat ve Mustafa Elmapınar'ı gözaltına aldı. **18 Ekim** günü de polis saldırılarının sürdüğü eylemde Mehmet Dersulu, İlker Işık ve Ünal isimli bir kişi daha gözaltına alındı.

Kamu emekçileri İstanbul'daki direnişlerini sürdürüyor

KHK saldırılarıyla İstanbul'da ihraç edilen KESK üyesi kamu emekçileri Bakırköy Özgürlük Meydanı ve Kadıköy Altyol'daki direnişlerini sürdürüyorlar. Pazartesi, Çarşamba ve Cumartesi günü yapılan oturma eylemlerinde ihraçların hukuksuzluğu teşhir ediliyor. OHAL ve KHK'ların asıl amacının işçi ve emekçilerin haklarını gasp etmek ve mücadelelerini engellemek olduğuna dikkat çekiliyor.

Direnişçi kamu emekçileri, sendikalaştıkları için işten atılan DHL ve Kod-A işçilerinin Yenibosna'daki direniş alanlarını **13 Ekim** günü ziyaret ettiler. Burada yapılan sohbet ve konuşmalarda sınıf dayanışması ve birlikte mücadele vurgulandı.

14 Ekim günü **Bakırköy Özgürlük Meydanı**'nda yapılan oturma eyle-

minde konuşma yapan direnişçi Nuray Şimşek ihraç saldırılarını teşhir ederek, önceki gün silahla katledilen 17 yaşındaki kadın öğrenciyi hatırlattı. Şimşek, kadın cinayetlerinin iktidar tarafından teşvik edildiğine dikkat çekti. Eyleme Yüksel direnişçisi Acun Karadağ da katıldı. İşlerini AKP'nin bahşetmediğini, ellerinden alamayacağını belirten Karadağ, AKP şeflerinin Yüksel direnişçileri Nuriye Gülmen ve Semih Özakça hakkında söylediği yalanları teşhir etti. İstanbul, Yüksel Caddesi, Malatya, Bodrum, Düzcce'deki direnişlere dikkat çeken Karadağ "Haklılığımızın verdiği güçle direniyoruz. Mutlaka kazanacağız" diyerek konuşmasını sonlandırdı. Aynı gün **Kadıköy**'de yapılan eylemde de iktidarın saldırılarına değinildi. Başka ülkelerde baskı ile karşılaşan insanların "Burası Türkiye de-

ğil" dediği belirtilerek Türkiye'deki baskı ve saldırganlığın boyutunun geldiği noktaya dikkat çekildi.

16 Ekim'de **Kadıköy**'deki eylemde savundukları değerler ve muhalif kimliklerinden dolayı ihraç edildiklerine dikkat çekildi. AKP'nin tüm devlet kurumlarını ve üniversiteleri kendi organlarına çevirdiği ifade edilen açıklamada, yandaş kadrolaşmaya gittiği belirtildi. "FETÖ"-nün ardından başka cemaatlerin devlet kurumlarına yerleştirildiğine dikkat çekilen açıklamada, eğitim sistemindeki dönüşümle birlikte "Yeteneksiz, bilgisiz ve düşünme becerisini kaybetmiş yeni nesiller yetiştirmenin" hedeflendiği söylendi. "Vermiş olduğumuz bilimsel, demokratik, laik, anadilinde eğitim mücadelesi aynı zamanda sizler için, sizlerin çocukları için verilen mücadeledir"

denildi. **Bakırköy**'de konuşan direnişçi Nuğyen Nedim de yalnızca işleri için değil, çocuklarının geleceği, adalet, hukuk, laiklik ve demokrasi için de direndiklerini vurguladı. "Bizden aldığınız okullarımızı, hastanemizi, doğamızı da geri istiyoruz" diyen Nedim, "İşimizi geri alana kadar buradan hiçbir yere gitmeyeceğiz. Direne direne kazanacağız" ifadelerini kullandı.

18 Ekim günü **Kadıköy**'de yapılan eylemde konuşan direnişçi öğretmen Mehmet Sarı OHAL ve KHK'ların asıl amacının tüm muhalif kesimlerin ezilmesi olduğuna dikkat çekti. Sarı "35 haftadır inatla direniyoruz. Susarsak bu zulmün devam edeceğini anlatıyoruz" dedi. Emekliler Dayanışma Sendikası da direnişçileri ziyaret etti. **Bakırköy**'deki eylemde konuşan direnişçi Fatma Yıldırım, iktidara biat etmeyen kamu emekçileri oldukları için işten atıldıklarına dikkat çektiği konuşmasında direnişin süreceğini ifade etti.

Rem Spor'un Hummel mağazasında işçi düşmanlığı

Türkiye'de yaklaşık 12 mağazası olan Hummel, emekçileri fazla mesai ücretlerini yatırmadan çalıştırıyor ve yoğun mobbinge baskı altına alıyor.

İşçi ve emekçiler pahalı markaların süslü reklamları arkasında gizlenen sömürünün altında ezilmeye devam ediyor. Bunun bir örneği de Rem Spor'un sahibi olduğu Hummel mağazasında yaşandı. Türkiye'de yaklaşık 12 mağazası olan Hummel, emekçileri fazla mesai ücretlerini yatırmadan çalıştırıyor ve yoğun mobbinge baskı altına alıyor.

BASKILAR, TEHDİTLER, SAHTE TUTANAKLAR

Hummel'dan ayrılan bir işçi, çalışma şartlarıyla ilgili gazetemize konuştu. Haftada bir gün izinle 8 saat çalıştıklarını aktaran işçi, çalışma süresinin her zaman 8 saati aştığını belirtti. Fazla mesai ücretlerinin de hiçbir zaman yatırılmadığını söyleyen işçi, maaşların da sigortaya her zaman olduğundan daha düşük gösterildiğini aktardı. Çalışma koşullarından şikayetçi olan işçilere "İstemiyorsanız ça-

lışmayın" dendiğini anlatan işçi, işçilerin istifaya zorlandığını, buna uymayanların hakkında ise "işe gelmeme" tutanağı tutulduğunu ifade etti.

Mağazalar koordinatöründen şirket sahibine kadar tüm yöneticilerin çalışanlara hakaretler eşliğinde sürekli satışları artırma baskısı yaptığını söyleyen işçi, müşteri gibi gelen gizli denetimcilerin de işçilerin "performans"ını ölçtüğünü belirtti. Yapılan toplantılarda "Gerekirse tuvalete bile gitmeyeceksiniz" denilerek baskı altına alındıklarını anlattı.

İŞÇİLER BORÇLU GÖSTERİLDİ, MAASLARI YATIRILMADI, TEHDİT EDİLDİ

"Ürün satışında baskıcı değilsek, alternatif ürün göstermediyse maaşımızdan kesinti yapılıyordu" diyen işçi, çalışma koşullarından kaynaklı kendisi gibi işten ayrılan birkaç işçiye, bilinceli ola-

rak yanlış sayım yapıldığından kaynaklı "Şirkete borcunuz var" dendiğini aktardı. Yatırılmayan maaşlarını sorduklarında "Sayım gününü bekliyoruz" dendiğini, bir hafta geçmeden de "Sayımınızdan eksik var. Maaşlarınızı yatırmayacağız" cevabı aldıklarını söyleyen işçi, bir şirket yöneticisinin "Şirkete 14 bin lira borcunuz var. Ödemezseniz hırsızlık tutanağı tutacağız. Konu şirket avukatına intikal etti" şeklinde mesaj attığını aktardı.

İşçilerin konuyla ilgili hukuki girişimlere başladığını aktaran işçi, söz konusu yöneticinin işçilerin hiçbir hakkı olmadığını iddia etmeye devam ettiğini ve şu mesajla kendilerini tehdit ettiğini anlattı: "270 küsur sayım açığınız var. Bugün sizlere ihtarname yollandı. 2 hafta içinde parayı ödeyin. Yoksa bu paranın 2 mislini bize ve avukatlarımıza ödeyeceksiniz. Sizler yüzünden insanlar mağdur. Bunun hesabı sorulacak. Benim ve şirketin gücünü sınımayın. Benden size uyarı."

Şırnak'ta kaçak madende göçük: 7 işçi katledildi

Sermaye devletinin kölelik koşullarına mahkum ettiği madenciler, patronların kârları uğruna iş güvenliği önlemlerinin ihmal edilmesiyle katlediliyor.

Son olarak da 17 Ekim'de Şırnak'ta kaçak olarak işletilen kömür madeninde meydana gelen göçük nedeniyle 7 işçi yaşamını yitirdi.

Şırnak-Cizre karayolunun 20. kilometresindeki maden havzasında kurulu, özel bir şirkete ait 3 nolu ocakta göçük mey-

dana geldi.

İşçiler göçük altında kalırken, yapılan çalışmalar sonucunda 7 işçiye ulaşıldı. Ulaşılan işçilerden 6'sı hayatını kaybederken, 1 işçi de kaldırıldığı Şırnak Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

Öte yandan maden katliamlarında sorumluluğu bulunan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, iş cinayetiyle ilgili sorumluluğunu itiraf niteliğinde açıklama yaptı. Bakanlık; maden sahasındaki faali-

yetlerin, MİGEM tarafından 2013 yılında durdurulduğunu, işletmenin "kaçak" olarak çalıştığını belirtti. Açıklamada, 2013 yılından bu yana ne olduğuna dair ise herhangi bir bilgi verilmedi.

Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı katliama ilişkin başlattığı soruşturma kapsamında firma sahibi ve iki çalışanı gözaltına alırken kaçak çalışan madeni gör-emeyen MİGEM hakkında ise herhangi bir işlem yapmadı.

Kod-A işçileri İTÜ önündeydi

Sosyal-İş Sendikası'nda örgütlenmekten sonra patronun saldırılarına sessiz kalmayan Kod-A işçileri işten atılmışlardı. Yenibosna'da direnişlerini sürdüren işçiler 12 Ekim'de İTÜ önündeydiler.

Kod-A Bilişim şirketinin ana merkezinin İTÜ Ayazağa yerleşkesinde bulunması sebebiyle İTÜ önünde bulunan işçiler yerleşke içerisinde yürüyüş yaparak şirket merkezi önünde açıklama yapmak istedi. Ancak rektör-polis işbirliği ile işçilerin içeri girmesi engellendi. Kod-A işçileri ve onlara desteğe gelen güçler ise açıklamayı İTÜ Ayazağa yerleşkesinin önünde yaptılar.

Kitleye seslenen Sosyal-İş Örgütlenme Uzmanı Cemal Bilgin, sendikalaşma haklarını kullanan işçilere yönelik patronun sürgün saldırısını teşhir etti.

Sosyal-İş İstanbul Şube Başkanı Mustafa Ağuş başta Tüpraş olmak üzere iş cinayetlerinde katledilen işçiler için saygı duruşu çağrısı yaparak iş cinayetlerini teşhir etti.

Saygı duruşunun ardından konuşan DİSK Genel Başkanı Kani Beko da iş cinayetlerini ve açlık sınırındaki asgari ücreti teşhir etti.

Basın açıklamasını ise Sosyal-İş Genel Başkanı Metin Ebetürk yaptı. Kod-A patronunun saldırılarını anlatan Ebetürk, "Artık bizim için tüm Kod-A iş yerleri eylem ve direniş alanıdır" dedi. TÜMTİS üyesi DHL işçilerinin direnişlerine de değinen Ebetürk, direnişlerin aynı sokağı paylaştığını ifade ederek "Omuz omuza direnişimizi büyütüyoruz" dedi.

İTÜ rektörlüğüne seslenen Ebetürk "Rektörlüğü, evrensel değerlere, evrensel insan haklarına sahip çıkmaya çağırıyoruz; bir eğitim ve bilim kurumu olarak kendine yakışanı yapmaya, bu sorunun çözümü için adım atmaya davet ediyoruz" dedi. "Toplu iş sözleşmesi masasına oturana kadar direneceğiz" sözleriyle açıklamayı sonlandırdı.

Eyleme BDSP, DEV TEKSTİL ve DGB'nin de aralarında yer aldığı pek çok kurum, sendika ve siyasi parti katıldı.

Sermaye çocuk işçilerin kanı ve emeği üzerinde yükseliyor

Kapitalist sistemde can almaya devam eden iş cinayetlerinde kurbanların yaşları gün geçtikçe düşüyor. Çocukların yaygın olarak çalıştırıldığı iş kollarında iş cinayetleri haberlerinin ardından çocuk işçiliğinin gerçekleri çıkıyor: Yoksulluğun çıkmazında yükselen sermayenin kâr hırsı.

EN AZ 2 MİLYON ÇOCUK ÇALIŞIYOR

Resmi verilere göre çocuk işçi sayısı 709 bin. Ancak çıraklık eğitimi alan çocuklar bu sayının içerisinde değil. Çıraklık eğitimi adı altında çocukların çalıştırıldığı ortamda ise herhangi bir eğitimin olmadığı malum. Bu gerçeklik ile birlikte 2016'da 1 milyon 710 bini bulan çıraklık eğitimi alan çocukları da hesaba katarak DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın Nisan ayında yayınladığı "Emek Araştırmaları/Türkiye'de Çocuk İşçi Olmak" raporuna göre, Türkiye'de 2 milyon çocuk işçi bulunuyor. Yine de bu sayıya 15 yaş altı ve tarımsal alanlarda mevsimlik olarak çalışan çocuklara ilişkin veriler bulunmadığını ve mesleki eğitim alan, özellikle turizm sektöründe uzun saatler çalıştırılan stajyerlerin dâhil olmadığını belirtmek gerekir. Toplamda ortaya çıkan tablo ise Türkiye'de en az 2 milyon çocuğun sermayenin kâr hırsı ile tezgâh başlarında, tarlalarda çalışıyor oluşudur.

AB ülkelerine göre çocuk yoksulluk oranı en yüksek olan ülke Türkiye'de, çalışan bu çocukların resmi verilere göre her 10'undan 8'i kayıt dışı.

SESSİZ KÖLELER, ÇOCUK İŞÇİLER

Ucuz iş gücü olma özelliği ile sermayenin iştahını kabartan çocuk işçiliğinin sermaye düzenine sağladığı tek yarar bu değil. Çocuk işçiler sayesinde kârlarına kâr katan sermayedarların bir kazancı da çocuk işçilerin "uysallığı." Örgütlenme ve sömürüye karşı direniş yönünden çocuk işçilerin sahip olduğu dezavantajlar sermaye için bulunmaz nimetler oluyor. Zira 14 olan çocuk işçi yaşının düşürülmesinin istenmesinin altında sermayeye yeni çocuk işçi orduları sağlayacağı gerçeğinin yattığı kadar, daha küçük çocukların "emirlere" karşı gelmesinin daha zor olması da bulunmaktadır. Çocuk işçiler adeta sermayenin sessiz köleleridir ve bu açıdan vazgeçilmezdir.

SÖMÜREREK SÖMÜRÜ DÜZENİNİN KOLLANMASI VE ÇOCUK İŞÇİLİK

Diğer yandan, yoksulluğun bir sonucu olarak karşımıza çıkan çocuk işçilik

bu özelliği ile de sermayenin ekmeğine yağ sürmektedir. Açlık sınırındaki asgari ücretle geçinemeyen yoksul aileler için kurtuluş yolu, eve girecek ek gelirlerdedir. Kadın ve çocuk emeğinin ek gelir olarak görüldüğü bu sistemde çocuk işçiler yoksulluğun çaresizliğinin yansımalarıdır. Açlık ve sefaletin kaynağı olan sermaye düzenine yönelecek öfke, çocuk işçilerin canları pahasına eve sağladığı küçük katkılarla bir nebze dayanılır sınırlar içine hapsedilmektedir. Bu olgudan yine kârlı çıkan ve aynı zamanda iğrenç yüzünü sergileyen hiç şüphesiz sermayenin kendisi olmaktadır. Sömürü düzeninin bekasını, küçük canları sömürerek kollamış olmaktadır.

BİR DEVLET POLİTİKASI: ÇOCUK İŞÇİLİK

Elbette, sermayenin bu kâr hırsının yardımına devlet koşturmaktadır. Çocuk işçilik 1970'lerden bu yana bir devlet politikası olmuştur. Çıraklık eğitimi yasası bu zaman diliminde çıkarılmış ve açıkça yoksul aile çocuklarının çıraklık eğitimi alması sağlanmıştır. Kamu üzerindeki eğitim "yükü" böylece azaltılmış, sermayenin kollarına çocuklar fırlatılmıştır.

2000'li yıllarda da değişen tek şey, sermayenin hizmetine çocukların koşmasına hız verilmiş olmasıdır. Meslek liselerinde staj adı altında yaratılan çocuk işçi ordusu sermayenin hizmetine verilmiştir. Sanayi bölgelerinin içinde açılan meslek liseleriyle ve bu yıl "eğitime" başlayan tematik liselerle her şey kılıfına uydurulmuştur.

4+4+4 eğitim sistemi ile zorunlu eğitim parçalanmış, böylece çocuk işçiliğinin önü açılmıştır. Buradan doğru çocuk işçilik sermaye devletinin politikasıdır. Ve sermaye devletinin sömürü ve kan kokan her politikası gibi demagojik söylemlere konu olmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sarieroğlu'nun "Çocukların yeri okuldur" sözleri bu demagojinin örneğidir.

ÇOCUK İŞÇİLER, İŞ CİNAYETLERİNDE ÖLÜYOR

Azgın sömürü koşulları içinde alınmayan iş güvenliği ve işçi sağlığı önlemleri sonucu çocuk işçiler de ölüyor. Son 5 yılda iş cinayetlerinde 260 çocuk yaşamını yitirdi. Yoksulluğun bir sonucu olarak çalışan çocuklar ölümlerin ardından da "kan parası" ile unutturuluyor. Açılan davalar ailelere yapılan sözde yardımlarla kapatılarak sermaye düzeninin yasaları işletiliyor.

BBC Türkçe'de yer alan bir haber de, iş cinayetlerinde yaşamını yitiren çocukların ailelerinin anlattıkları bu gerçekliğe ışık tutuyor. 2014 yılında 35 lira yevmiye ile elma toplamaya giden Veli Can Çelik, işçileri taşıyan minibüsün kapasitesinin üstünde işçi taşıması sonucu yaptığı kazada yaşamını yitiren 18 işçiden biri. 14 yaşında olan Veli, "para lazım" diyerek o gün okula gitmeyerek annesi ile birlikte işe gitti. Kazadan yaralı kurtulan anne Leyla Çelik ise dayı başının oğlunu arayarak işe çağırdığını çünkü oğlunun "çalışkan" olduğunu, ağaçlara kolaylıkla tırmanabildiğini de ekliyor.

Adana'da 13 yaşındaki Ahmet Yıldız ise kayıt dışı olarak çalıştırıldığı pres atölyesinde, insan uzvunu gördüğünde otomatik olarak makineyi durduran ayarının patron tarafından bilinçli bozulduğu makinede başı ezilerek can verdi. Dava açıldı ancak aile aldığı yardım sonrası davadan çekildi.

ÇOCUK İŞÇİLİĞE SON

Önceki yüzyıllarda, sermaye ile işçi sınıfı arasında yaşanan sınıf savaşımının ana başlıklarından biri çocuk işçilikti. Vahşi kapitalizm çocukları 16-18 saat düşük ücretlerle pervasızca çalıştırmaktaydı. İşçi sınıfının savaşımı ile çıkarılan iş yasalarında, çocuk işçilerin çalışma sürelerine dair belirli kısıtlamalar, çalışma koşullarına yapılan düzenlemeler mevcuttur. Fakat patronlar yasalardaki boşlukları kullanarak çocukları azgınca sömürmeye devam etmiştir.

Kapitalist sistem doğası ile tam bir uyum içinde çocukları kendi sisteminin çarkları içinde ezmekte bir beis görmemektedir. Yüzyıllardır kapitalizmin kâr hırsında bir değişim yoktur. Ancak işçi sınıfı çocuklarının canına, emeğine ve geleceğine sahip çıkmıştır, çıkacaktır da. Çocuk işçiliğe son verecek olan da işçi sınıfının mücadelesidir. Zira 100. yılında olduğumuz Ekim Devrimi'nin deneyimleri yol göstermektedir. Sovyetlerin aldığı ilk kararlarla çocuk işçiliğinin yasaklanmış olduğunu, çalışanlara, çocuklara ve hastalara sosyal güvence sağlandığını, eğitimin ücretsiz ve mecburi hale getirildiğini dahi hatırlamak kafidir.

Ekim Devrimi süreci

“Bırakın burjuvalar ve pasifistler, generaller ve küçük-burjuvalar, kapitalistler ve filistenler, tüm imanı tam Hristiyanlar ve II. ve İki buçukuncu Enternasyonal’in bütün şövalyeleri bu devrime kızgınlıklarını kussunlar...” 1

1921 yılında yayınlanan Lenin’in “Ekim Devrimi Üzerine” başlıklı makalesinde yer alan bu ifadeler, Ekim Devrimi karşıtı koalisyonun ne kadar geniş olduğunu gösteriyor. Farklı ülkelerden farklı sınıf ve katmanlar ile siyasal temsilcilerini birleştiren temel nokta, proletaryaya devriminden duydukları rahatsızlıktı.

Ekim Devrimi’ne yönelik saldırının uluslararası bir boyut taşıması, hem burjuva hem de küçük-burjuva akımların proletaryanın iktidarı ele geçirmesinden ne denli ürkütüklerinin göstergesidir. Sosyalist, hatta marksist olma iddiası taşıyan çok sayıda akımın da bu kervana katılması ilk bakışta çelişkili görünebilir. Ancak bu akımların sınıfsal yapılarına bakıldığında tablo netleşir.

Bu mücadele *Komünist Manifesto*’nun yayınlanmasıyla birlikte marksist literatürde yerini almıştır. Bu mücadeleyi zorunlu kılan, kendini sol/sosyalist söylemle ifade eden, ancak toplumsal konuları gereği işçi sınıfını temsil etmeyen akımların hemen her ülkede mevcut olmasıdır.

Bu akımlar her ülkenin özgün koşulla-

rına göre şekillenseler de, belli toplumsal katmanların siyasal eğilimlerini temsil ederler. Bundan dolayı da, hem sınıflar mücadelesiyle hem de bunun ileri düzeyi olan halk isyanları, ayaklanma ve devrim gibi tarihi önemde toplumsal olaylarla ilgili tutumları, temsil ettikleri sınıf ve katmanların çıkar ve eğilimlerine göre belirlenir.

Bu bağlamda küçük-burjuva akımların tarihsel gelişimin belli aşamalarında öne çıkmaları, kritik anlarda yalpalamaları, çatışmanın şiddetlenmesinden korkmaları, Ekim Devrimi olayında olduğu gibi, muzaffer proletaryaya ve onun partisine hücum etmeleri, 1918 Alman Devrimi’nde olduğu gibi, burjuvaziyle bir olup devrimi boğmaları, sınıfsal konularıyla dolaysız bağlantılıdır.

Rusya’da 20. yüzyılın başından Ekim Devrimi’ne uzanan sürece baktığımızda, Bolşevikler tarafından temsil edilen işçi sınıfının yanı sıra, farklı renkleriyle küçük-burjuva demokratlar ile liberal burjuvazinin siyasal arenada aktif olduğunu görüyoruz. Etkileri sınırlı olmakla birlikte, daha çok aydınlar ile gençlik kesimlerinin bir kısmı tarafından desteklenen anarşist eğilimler de vardı.

Yine de hem 1905 Devrimi, hem 1917 Şubat Devrimi’nin ertesinde oluşan ikili iktidar dönemi, hem de Ekim Devrimi’nde, işçi sınıfını temsil eden

Bolşevikler dışında, siyasal arenada etkin olan Menşevik ve Sosyalist Devrimci kanatlarıyla küçük-burjuva demokratları ile Kadetler tarafından temsil edilen liberal burjuvazidir. Elbette karşı devrimi temsil eden çarlık despotizmi ile “Kara Yüzler” gibi çarlık artığı sömürücü sınıfların gerici-faşist temsilcileri de siyasal arenada mevcuttu. Nitekim emperyalist güçlerin desteği ile Sovyet iktidarını yıkmak için harekete geçenler bu güçlerdir. Başlarında ise çarlık ordusunun generaleri vardı.

SIYASİ AKIMLAR ARASINDA İDEOLOJİK-POLİTİK ÇATIŞMA

Bolşevikler ile diğer siyasal akımlar arasındaki ideolojik-politik çatışma, devrime giden sürecin başında kendini ortaya koyar. Çatışma, sadece diğer akımlarla değil, RSDİP’in (Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi) içinde de erken dönemde başlar. Lenin ile Martov tarafından 2. Kongre’ye sunulan parti üyeliğinin kıstasları üzerinden başlayan tartışma, sorunun bir tüzük maddesinden ibaret olmadığını, partide baştan beri çok geçmeden tüm temel konular üzerinden kendini gösterecek iki farklı çizginin var olduğunu gösterir.

Sınıf kitlelerinin eğilimi çoğu zaman “solun birliği”nden yana olsa da, nesnel-toplumsal koşullar çatışmaları kaçır-

nılmaz hale getirir. Zira sınıflı bir toplumu değiştirip dönüştürmeyi hedefleyen devrimci süreçlerde çatışma, sadece eski düzenle değil, eski düzeni yıkmaya iddiasındaki akımlar arasında da cereyan eder. Aynı olan soruna farklı sınıf veya katmanların savunduğu çözümler de doğası gereği farklı olacaktır. Bu toplumsal güçler arasında dönemsel taktik ittifaklar kurulsa bile, mücadelenin kritik eşiklerinde aradaki farklar kendini belli eder, pratik siyasal tutumlarla ortaya konulur.

Başka yerde olduğu gibi Rusya’da da sosyalist devrime akan süreçte siyasal akımlar arası polemik ve çatışmalar bazı özgünlükler taşısa da, muhteva her koşulda sınıfsaldı. Çatışma çoğu zaman Bolşevikler ile diğerleri arasında yaşanmıştır. 1905 Devrimi ile ardından gelen koyu gerici dönem, emperyalist savaş ile 1917 Şubat Devrimi sonrasında ortaya çıkan ikili iktidar sürecinde, Ekim Devrimi dönemi ile iç savaşın sertleştiği dönemde Bolşeviklerle diğer akımlar arasında çatışmalar yaşanmıştır. Bunun bir istisnası, Ekim Devrimi’nin ilk aylarında Sol Sosyalist Devrimcilerin Bolşeviklerle kurdukları kısa ömürlü ittifaktır. Menşeviklerin Martov liderliğindeki sol kanadı iç savaş döneminde Sovyet iktidarına “şartlı destek” verme eğilimine girse de, bu kısa ömürlü eğilim Bolşevik karşıtlığını ortadan kaldırmamıştır.

Burjuvaziyi temsil eden Kadetler ise, haklı olarak Bolşevikleri sınıf düşmanları kabul ediyor ve buna göre tutum alıyorlardı. Tarihsel olarak aşılımakta olan çarlık despotizminin temsilcilerini bir yana bırakırsak, devrimci proletaryayı Bolşevikler, liberal burjuvaziyi Kadetler temsil ediyordu. Şubat Devrimi’ne kadar küçük-burjuva demokratlar adına öne çıkan eğilimin temsilcisi ise Sosyalist Devrimciler ile Menşeviklerdi. Bunlar iki ana sınıfı temsil eden çizgiler arasında salınsalar da kritik anlarda Kadetlere, yani burjuvaziye yakın durdular. Zira burjuva devrimi sürecinde özellikle Menşevikler esas olarak liberal burjuvazinin liderliğine umut bağlamışlardı.

DEVİRİMCİ BARUTUNU TÜKETEN BURJUVAZİ

Rusya’nın özgün koşullarında devrimin ilk aşaması olan Çarlık düzenini

inde siyasal akımlar

yıkma mücadelesinde liberal burjuvazi, söylemde devrimci saflarda yer alıyordu. Kuşkusuz bu sınıf da çarlık yerine bir burjuva cumhuriyeti istiyordu. Ancak bunun işçi sınıfı ve emekçilerin belirgin rol oynayacağı toplumsal bir devrimle gerçekleştirilmesinden korkuyordu. Bu korkusunu 1905 Devrimi sırasında somut olarak gösterdi.

Kadetler 1904 yılı sonlarında işçi sınıfının salt çarlık karşıtı eylemlerini heyecanla karşılıyorlardı. Zira proletarya sınıfsal taleplerini yükseltmediği sürece, bu eylemler liberal burjuvazinin işine yarıyordu. Sınıfsal taleplerin yükseltilmesiyle birlikte burjuvazinin tutumunda dramatik bir dönüşüm gözlemlendi.

Henüz sınıfsal taleplerin gündemde olmadığı dönemde burjuvazinin grevler karşısındaki tutumu dikkat çekicidir. *“Ekim grevi sırasında işverenler fabrikalardaki işçi toplantılarına engel çıkarmamaya razı olmakla kalmayıp grev sırasında ücretlerin yüzde 50’sini ödediler; hatta bazı fabrikalarda ücretlerin tamamını ödediler. Grev yüzünden kimse işten atılmadı. Putilov işletmesinde ve başka yerlerde müdüriyet sovyet toplantılarına katıldıkları günler için delegelere tam ücret ödediler. Putilov işletmesi müdüriyeti o kadar anlayışlıydı ki, sovyet delegelerinin şehre gittikleri günlerde iş yeri vapurunu onların hizmetine verdi.”*²

Kitlesel eylemlere girişen sınıf hızla politikleşerek talepler çitasını yükseltti. *“1905’te çarlığa karşı genel greve katılan işçiler kendi güçlerine öylesine güven kazandılar ki, bundan bir ay sonra içlerinden en ileri kesim olan St. Petersburg işçileri sekiz-saatlik iş günü talebiyle greve çıktı.”*³

Sınıfsal taleplerin yükseltilmesi, “devrimci” Kadet şeflerinin uykularını kaçırıyordu. Hemen saldırıya geçen kapitalistler, işçileri kitlesel bir şekilde işten attılar. *“Bundan böyle tüm burjuva politikacıları işçilere karşı kinlerini ve grevlere karşı korkularını gösterir oldular. Önceden övülen grev eylemi için Kadet önderi Milyukov, ‘suç, devrime karşı suç’ diyordu.”*⁴

Artık liberal burjuvazi için tehlike gerici Çarlık rejimi değil, sınıfsal taleplerini yükselten proletarya ile onun siyasi alanındaki devrimci temsilcisi Bolşeviklerdir. Nitekim Kadetler Bolşevik karşıtlığında

tutarlı davranmış, sonuna kadar sınıf bilinçli bir politika izlemişlerdir. Gericilik yıllarında Çarlığa yaklaşmış, ikili iktidar döneminde devrimin kazanımlarını ortadan kaldırmaya çalışmış, Ekim Devrimi’ne cepheden saldırmış, iç savaş sürecinde emperyalist saldırganların iç dayanaklarından biri olmuştur. Tüm bu süreçte küçük-burjuva demokratların sağ kanadının daha da sağa kayması ve iç savaş sürecinde emperyalistlerin payandası olmasında da Kadetlerin önemli bir rolü olmuştur.

İKİ İSKEMLE ARASINDA SIKIŞAN KÜÇÜK-BURJUVAZİ

Küçük-burjuva demokratlarının iki güçlü kanadı olan Menşevikler ile Sosyalist Devrimciler, saflarında biri ‘sol’, biri ‘merkez’, biri ‘sağ’ olan üç eğilimi barındırdılar. Sol eğilimi temsil edenler kimi zaman Bolşeviklere yaklaşıyor, sağ eğilimin temsilcileri ise hemen her dönem liberal burjuvazinin partisi olan Kadetlere yakın oldular. Bu yakınlık iç savaş döneminde karşı-devrimci cepheye katılma noktasına varabildi.

Kimi zaman sağa, kimi zaman sola yönelen bu iki partinin yaşadığı kararsızlıklar, savrulmalar, tutarsızlıklar ara-

katmanları temsil etmelerinden kaynaklanıyordu. Siyasal yaşamı boyunca bu ara katmanların siyasal temsilcileriyle mücadele eden Lenin, yılların zengin deneyimlerine dayanarak, küçük-burjuvazinin bu sallantılı tutumunu şu veciz ifadelerle tanımlıyordu: *“Bunlar nereye oturacaklarını bilmiyorlar; iki iskemlenin arasına sıkışmaya çalışıyorlar, birinden diğerine, bazen sağdaki, bazen de soldaki iskemleye kayıyorlar...”*⁵

1905 Devrimi Bolşevikler ile Menşevikleri birbirlerine yaklaştırsa da, birleşme umudu kısa ömürlü oldu. Menşevikler hızla “sağ iskemleye” kaydılar. Devrim sürecinde gericiliğini ispatlayan Kadetlere yaklaşım Bolşeviklerden uzaklaştılar. *“Mutlakiyetçi Rusya’da, proletarya ile burjuvazi arasında, nesnel tarihsel ‘politik işbirliği’ gereksinimini gözardı edemeyiz...”*⁶ diyen Menşevik liderlerden Akselrod, Bolşevikleri aşırıya kaçıp liberal burjuvaziye ürküttükleri için eleştiriyordu.

Burjuva kuyrukçuluğunu, o dönem Menşeviklerin gazetesi olan Iskra şu çarpıcı ifadelerle dile getiriyordu: *“Rusya’daki mücadele sahnesine baktığımızda ne görüyoruz? Sadece iki güç görüyoruz: Çarlık otokrasisi ve liberal*

*burjuvazi. Bunlardan ikincisi örgütlü ve muazzam bir özgün ağırlığı var. Emekçi kitleler bölünmüş ve yapabilecekleri hiçbir şey yok; bağımsız bir güç olarak biz yokuz; öyleyse görevimiz bu ikinci güce-liberal burjuvaziye- destek olmaktır; ona cesaret vermeliyiz ve hiçbir şekilde proletaryanın bağımsız taleplerini öne sürerek onu korkutmamalıyız.”*⁷

Lenin’in liberal burjuvaziye dair değerlendirmesi ise bambaşka idi: *“Ve Rus devriminin ilk döneminin tüm tarihsel önemi şöyle özetlenebilir: liberalizm karşı-devrimci özünü, köylü devrimine önderlik etmekten aciz olduğunu daha şimdiden kesin olarak gösterdi...”*⁸

“Bize göre,” diyordu Lenin, *“proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmazlık 1789’da, 1848’de, ya da 1871’de olduğundan çok daha derin; bu yüzden, burjuvazi proletarya devriminden çok daha fazla korkuyor ve kendini karşı-devrimin kucağına çok daha kolay atacaktır.”*⁹

Nitekim, Kadetlerin tüm pratikleri Lenin’in bu saptamalarını doğruladı.

Menşeviklerin emperyalist savaşa karşı aldıkları tutum da, diğer kritik anlarda olduğu gibi, sallantılı oldu. Plehanov’un temsil ettiği sosyal-şoven kanadın dışında kalanlar ne savaşa

açık destek verdiler, ne de savaş karşıtı net bir tutum alabildiler. 1917 Şubat Devrimi'nde de aynı tutumu sürdüren Menşevikler, Kadetleri iktidarı almaya çağırdılar. Dahası çok geçmeden, Sosyalist Devrimciler ve Menşevikler, Kadetlerle birlikte Geçici Hükümet'te yer aldılar.

"BEYLER, MERDİVENDEN ADIM ADIM İNİN"

Şubat Devrimi'nden sonra iktidarı burjuvazi ile paylaşan Menşevikler ile Sosyalist Devrimciler, demokratik devrim programını hayata geçirmekten uzak durdular. Arkalarında Sovyetler gibi güçlü bir dayanak olmasına rağmen ne emperyalist savaştan çekildiler, ne toprak reformu gerçekleştirdiler, ne de diğer demokratik reformlar çerçevesinde herhangi bir adım atabildiler. Bu tutumları, Bolşeviklerin proletaryanın geniş kitlelerini ve giderek emekçi köylüleri kazanmalarında çok önemli bir rol oynadı.

Sosyalist Devrimciler geçici hükümetin ortağı olmalarına rağmen, temsil ettikleri köylülüğün temel taleplerini içeren programlarını hayata geçirmedi. Bu program ancak Ekim Devrimi'nden sonra Bolşevikler tarafından uygulanabildi. Lenin'in burjuva devrimlerinin 125 yılda yapamadıklarını Sovyet iktidarının birkaç ayda gerçekleştirdiğini dile getirerek, proletarya devriminin farkına dikkat çekmesi boşuna değildi.

İktidar ortağı olan küçük-burjuva demokratlar, burjuva devrimini ilerletmek bir yana, burjuvazinin kuyrukçuluğunu yaptılar. Bu ise sürekli sağa kayışı koşulladı. Kadetlerle ortak cephede yer alan Sosyalist Devrimciler ve Menşevikler, Temmuz olaylarından sonra Bolşeviklere karşı başlatılan saldırının payandası oldular. Lenin'i Alman ajanı ilan eden

burjuvazinin değirmenine su taşıyan bu küçük-burjuvalar, basın üzerinden yürütülen linç kampanyasına dolaylı da olsa ortak oldular.

*"Liberallerin tersine, Menşevikler ve Sosyalist Devrimciler, Temmuz günlerini izleyen gerici dalganın devrim için oluşturacağı tehlikeden gerçekten tedirgin olmuştular. Ama karşı-devrim tehlikesine verdikleri tepki (daha önce de aşırı soldan gelen saldırılara verdikleri tepkideki gibi) hükümetin arkasında daha yakın biçimde toplanmak ve liberal partilerle koalisyonda ısrar etmek oldu."*¹⁰

Liberal burjuvaziye sarıldıkça sağa kayan küçük-burjuva demokratların savrulmasını Lenin, şu çarpıcı ifadelerle tanımlıyordu: *"28 Şubat'ta Petrograd Sovyeti'nde burjuva hükümete koşullu destek vaat ettiler. 6 Mayıs'ta hükümeti çökmekten kurtardılar ve saldırı konusunda hemfikir olmak suretiyle onun hizmetkarları ve savunucuları durumuna düşmeyi kabullendiler. 9 Haziran'da, devrimci proletaryaya karşı girilen şiddetli bir kin, yalan ve iftira kampanyasında karşı-devrimci burjuvaziyle ortaklık kurdular. 19 Haziran'da yağma ve talan savaşının sürdürülmesini onayladılar. 3 Temmuz'da, iktidarı bütünüyle Bonapartistlerin eline teslim etmelerinin başlangıcı anlamına gelmek üzere, gerici askerlerin göreve çağrılmasına rıza gösterdiler. Beyler, merdivenden adım adım inin."*¹¹

Bu sağa kayış Ekim Devrimi'nin zafere pekişecek, iç savaş döneminde bu iki akımın sağcı kesimlerinin karşı devrimcilerle aynı cephede Sovyet iktidarına karşı savaşması noktasına varacaktı. Elbette süreç her iki akımı da parçalanmaya zorladı. Bir kısmı Bolşeviklere katıldı. Bir kısmı partisiz şekilde Sovyet iktidarı için çalıştı.

İç savaş döneminde Bolşeviklere yaklaşma eğilimi gelişmiş ancak, Kızıl Ordu'nun bazı yenilgilere uğramasıyla bu eğilim hemen tersine dönebilmiş, bazı bölgelerde iş "ortak örgütler" oluşturma, hatta emperyalistler ve karşı devrimcilerle birlikte "hükümet kurma" noktasına varılabiliyordu. Bu tutumlarından dolayı Lenin onları sert bir dille uyararak zorunda kalmıştı: *"Onlara şunu söylüyoruz: siz ciddi bir düşman değilsiniz. Bizim düşmanımız burjuvazi. Ama onlarla güçbirliği içine girerseniz, bu durumda proletarya diktatörlüğü tedbirlerini size karşı da uygulamak zorunda kalacağız."*¹²

Farklı bir tutum geliştirerek Bolşeviklerle ittifak kuran Sol Sosyalist Devrimciler yedi komiserlik (bakanlık) verildi. Bolşevikler ise onbir komiserlik aldılar. Kısa süren bu işbirliği, Sosyalist Devrimcilerin Almanya ile imzalanan Brest-Litovsk Anlaşması'nı protesto ederek Sovyetler'den çekilmeleriyle son buldu. Bu arada "Yoksul Köylü Komiteleri"nin kurulmasına ve tahıl zorunlulukları için işçilerden kurulu müfrezelerin kırsal alana gönderilmesine de karşı çıktılar.

Bu hareketin liderleri Sovyet yönetiminden çekilmekle yetinmediler, savaş kışkırtmak için Almanya'nın Moskova büyükelçisini Çeka'daki adamlarına öldürttüler. Sovyet iktidarına başkaldırı Lenin'e suikast yapma noktasına vardı. Sovyet iktidarını kendileriyle hesaplaşmaya mecbur eden Sol Sosyalist Devrimciler, dramatik bir sonla sahneden çekildiler.

Sovyet işçi sınıfı ve emekçilerinden aldıkları desteğin erimesinden sonra Avrupa'ya giden Menşevik liderler ise, Ekim Devrimi ve Bolşeviklere saldırmaya devam ettiler. Avrupa'daki sosyalist ve komünist partilerin Bolşeviklere karşı tu-

tum almasını sağlamaya çalışan bu liderleri pek ciddiye alan olmadı. Bolşeviklere karşı silahlı bir ayaklanma başlatabileceklerini varsayan Menşevikler, kısa sürede hüsrana uğradılar. Bu akımın önde gelen liderlerinden Akselrod'un Martov'a yazdığı bir mektupta kullandığı ifadeler, bu küçük-burjuva demokratların hem Bolşeviklerden duydukları korkuyu, hem de besledikleri düşmanlığı özetliyor: *"On yıl önce Leninistler'i, Sosyal Demokrat Parti içindeki 'ikiyüzlü Kara Yüz canileri çetesi' olarak betimlerken, yalnızca polemiksel bir öfke patlaması içinde değildim, buna derinden inanıyordum."*¹³

Ekim Devrimi'nin dünyada yarattığı muhteşem devrimci dalgalar Menşevizmin kalıntılarını kuru bir yapıya silip süpürdü.

BOLŞEVİK PARTİ'NİN MUZZAM GÜCÜ

Bu kadar geniş bir koalisyona karşısına alan Bolşevikler, ideolojik, politik, örgütsel, askeri ve diğer alanlarda yürüttükleri çetin mücadeleler sayesinde zafere ulaşabildiler. Devrimci teoriye donanan, devrimci sınıfla etle-tırnak misali bütünleşen ve tarihin tanık olduğu sağlam devrimci örgütü inşa eden Bolşevikler, bu sağlam temellere dayanarak karşılarına dikilen geniş koalisyondan üstesinden gelebildiler.

*"Rusya proletaryasıyla et ve tırnak gibi kaynaşmış Bolşevik partisinin başarılı önderliği olmasaydı, Ekim Devrimi'nin zaferi de mümkün olamazdı. Bu bir öznel iddia değil, matematiksel kesinlikte bir tarihsel gerçekliktir. Muzaffer Ekim Devrimi'ni hazırlayan tüm sürecin olayları apaçık bir biçimde gösteriyor ki, devrimin hazırlanmasında, zaferinde ve kazanımlarının korunmasında parti, öncü ve yönetici bir güç olarak, belirleyici bir role ve konuma sahiptir."*¹⁴

1. Ekimler 2. Sayı, Şubat '94
2. Tony Cliff, Lenin I, s.157, Z Yayınları
3. age, s.158
4. age, s.158
5. Tony Cliff, Lenin III, s.203, Z Yayınları
6. Abraham Ascher, Rus Devriminde Menşevikler, s. 73, Metis Yayınları
7. Tony Cliff, Lenin I, s.153
8. age, s.157
9. age, s.154
10. Alexander Rabinowitch, Bolşevikler İktidara Geliyor, s.49, Yordam Kitap
11. Tony Cliff, Lenin II, s.335, Z Yayınları
12. Cliff, Lenin III, s.204
13. Abraham Ascher, Rus Devriminde Menşevikler, s.149
14. Ekim, Sayı: 180, Kasım 1997

Güney Kürdistan'da referandum ve sonrası

K. Ali

Sorunu daha az bedel ödeyerek çözme hayali peşinde koşarlarken, Kürt halkının kurtuluş umudunu emperyalist güçlerle ve bölgenin sömürgeci devletleriyle giriştikleri diplomasi çukurunda tüketiyorlar. KPD ve YNK bunun en zavallı örnekleri.

Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi (IKBY), Kürt ulusunun en meşru hakkı olan referandum hakkını kullanmasıyla birlikte, bölgedeki sömürgeci devletler Kürt halkına karşı kin ve nefret kustular. Kürtlerin bir ulus olmaktan kaynaklanan haklarını kullanmasına asla müsaade etmeyeceklerini, kanla ve terörle bastırabileceklerini açıkladılar. Daha düne kadar birbirlerini aşağılayan sömürgeci sırtlanlar, Kürt avını elden kaçırmamak için kirli bir işbirliğine yöneldiler. Havadan ve karadan sınırların kapatılmasından gıda sevkiyatının durdurulmasına kadar akla gelebilecek her türlü aşağılık saldırıya ortaklaşa yöneldiler. Ortak askeri tatbikatlarla Güney Kürdistan'ın etrafını ateş çemberine aldılar. Bölge sömürgeci devletlerinin de desteğinde 16 Ekim akşamı saldırı düzenleyen Irak ordusu ve Haşdi Şabi, Güney Kürdistan'ın başta zengin petrol kaynaklarına sahip Kerkük olmak üzere bazı kentlerini yeniden işgal etti. Sömürgeci savaşta kirli bir ittifak yapan İran ve Türk sermaye devletleri, işgal hareketine tam destek verdiler. Başka durumlarda birbirlerinin gözünü oymaktan geri kalmayanlar, Kürt ulusunun haklı ve meşru haklarını kullanmasını kanla bastırmak için, aralarındaki husumetleri bir kenara bırakarak Kürt ulusuna karşı birleştiler.

Mazlum Kürt halkına saldıranlar sadece bunlar değildi. ABD önderliğinde kurulan emperyalist koalisyon da, "Kerkük civarındaki askeri araç hareketleri, saldırı değil, koordineli hareketlerdir" diyerek, saldırının taraflarından biri olduğunu açıkladı.

Bölgemizde süren çok yönlü ve çok taraflı bu kirli savaşın taraflarından her birinin hesapları ve hedefleri farklıdır. Rusya ve ABD için bölgede hakimiyetlerini kurup pekiştirmek öncelikli hedeflerdir ve bu savaş büyük paylaşım hesaplaşmalarının sadece bir parçasıdır. Emperyalist hedeflerine ulaşmak için her olanağı savaşın emrine koşuyorlar. Sömürgeci bölge devletlerinin hesapları ise, bölgede yaşanacak yıkımdan nemalanmanın yanı sıra öncelikle eldekini yitirmemeye dayanıyor. Kürt fobisi tümünün ortak korkusu.

BAĞIMSIZLIĞIN YOLU

İki büyük emperyalist gücün boş bıraktığı alanları doldurarak büyük vurgun elde etmek bu savaş tücarlarının asıl uğraşı olmuştur. Bağdat hükümetini bypass ederek IKBY ile girdikleri ticari ilişkiler bunun en iğrenç örneğidir.

IKBY yönetimi ise, sömürgeci devletlere verdiği haraçlara, bölge sömürgeci devletlerinin birbirleriyle ilişkilerindeki çelişki ve çatışmalara, en önemlisi de emperyalist güçlerle, özellikle ABD emperyalizmiyle sahip olduğu "iyi" ilişkilere güvenerek, "bağımsızlık" yolunda atacağı adımın büyük sorunlarla karşılaşmaması için hesapladı. Dar feodal-burjuva aşiret çıkarlarıyla hareket eden Barzani ve KYB, sahip oldukları IKBY olanağını değerlendirip ulusal birliği sağlamak yerine, tam bir uşaklık ruhuyla gelecekle ilgili ABD emperyalizminin vereceği desteğe göre kurguladılar. Silahlı güçlerini ulusal bir ordu içerisinde kaynaştırmak, ulusal bir maliye ve yönetim kurmak yerine sahip oldukları zenginlikleri parti ve aşiretlerine paylaştırdılar. Parlamentoyu işlevsiz bıraktılar. Ulusal bağımsızlığı ulusal birlik temelinde sağlamak yerine, dağıttıkları haraçlarla sömürgeci devletleri yatıştırarak, ABD emperyalizminin korumacılığı altında sağlayabilme gibi gerici bir hayale kapıldılar.

Sonunda olan oldu. ABD emperyalizminden bekledikleri desteği alamayınca, ABD'nin göz yummasıyla harekete geçen Irak ordusu ile Haşdi Şabi çetelerinin saldırısına direnmediler, boyun eğerek geri çekildiler. ABD emperyalizmi uşaklarını birbirine kırdırarak onları kendisine daha çok muhtaç hale getirirken, efen-disinin desteğinden yoksun kalan KDP ve KYB, Kürdistan'ın kalbi olarak gördükleri başta Kerkük olmak üzere, Şengal, Mahmur ve Celevle'nin yanı sıra petrol yataklarının bulunduğu bazı sahaları Irak hükümetine neredeyse tek kurşun atmadan bıraktılar.

25 Eylül'de yapılan referandumdan büyük oranda bağımsızlık iradesi çıkmasına rağmen, Barzani bu iradeye sahip çıkarak gereğini yapmak yerine pazarlıklarda malzeme olarak kullanma yolunu tuttu. Sömürgecilik gibi iğrenç bir sistemin masa başı pazarlıklarla parçalanaca-

ğı gerici hayaline kapıldı. Barzani'nin içi boş hayallerinin ceremesini yoksul Kürt halkı çekecektir. Kürt halkının büyük be-deller karşılığında elde ettiği kazanımlar bu sefil amaçlar için heder edilecektir.

TARİHİN ŞAŞMAZ PRATIĞI KOMÜNİSTLERİ DOĞRULUYOR

ABD emperyalizminin Barzani ve Talabani gibi uşakları üzerinden Kürt halkına hazırladığı karanlık geleceği daha başında gören, Kürt halkının bağımsızlık mücadelesinin en samimi destekçisi olan komünistler, şu olguya önemle işaret etmişlerdi: "İşin esasında, ABD Kürt sorununu bir kement gibi kullanmakta, sermaye devletini terbiye ederek kirli planlarının soysuz bir aleti haline getirmektedir... Amerikan kementi, sadece sermaye iktidarının değil Güney Kürdistan'daki Kürt güçlerinin de boynundadır. Zira, sermaye iktidarının dışlarını göstermesi, ABD'nin Kürt halkının hamisi maskesini takmasını kolaylaştırmakta ve Kürt yönetici güçleri ABD'nin dümenine çok daha sıkı biçimde bağlanmaktadır." (Kızıl Bayrak, 2 Şubat 2007, sayı: 04)

"Güney Kürdistan'da yaşananlar emperyalizm çağında ulusal sorunun nasıl karmaşık bir karakter kazandığının göstergesidir. Emperyalizm ulusal sorunu yeni temeller üzerinde yeniden yeniden üretmektedir. Kürt ulusal sorunu sadece bir ülkeyi ya da bölgeyi ilgilendiren bir sorun olmaktan çıkmış, uluslararası bir soruna dönüşmüştür. Devrimci temelde gelişen her ulusal hareket, karşısında bir blok olarak emperyalizmi ve sömürgeci devletleri bulmaktadır. Söz konusu olan emperyalizm, özde ABD emperyalizmi için yaşamsal stratejik bir bölge olan Ortadoğu olunca, sorun daha da karmaşıklaşmaktadır."

"Bugün Güney Kürdistan'daki KDP-YNK ortaklığına dayalı kukla oluşum, ulusal çerçevede iğreti bir çözüm bile değildir. Ulusal bütünleşme bir yana, Kürt halkı iki burjuva-feodal ağanın uzun yıllardır süren rekabetinden ötürü de büyük acılar çekmektedir." (Kızıl Bayrak, 18 Ocak 2003, sayı: 03)

Kürt ulusal sorunu, başta Türkiye olmak üzere bölgemizin en yakıcı temel sorunlarından biridir. Sorunun ağırlığına

bağlı olarak Kürt ulusal sorunu üzerine neredeyse söz söylemeyen hiçbir sınıf ve onların politik temsilcisi kalmadı. Herbiri sahip olduğu sosyal zemine ve sınıfsal kimliğine uygun "çözümler" önerdi. Bölgedeki sömürgeci burjuva devletlerin Kürt ulusal sorununa dair çözümleri yoktur. Sorunun kaynağı olanların soruna ilişkin çözümlerinin olmaması eşyanın tabiatına uygundur. Burada asıl önemli olan, bu güçlerin dışında kalan ara güçlerin ve onların politik sözcülerinin sorunun kapsam ve derinliği konusundaki darlıklarıdır. Kürt halkının gerçek kurtuluş yolunu karartıp gözden düşürerek önerdikleri "daha az bedel ödeme"ye dayalı "çözüm" yollarıyla, Kürt halkının çektiği acıların artarak devam etmesine azımsanmayacak katkıları olmuştur.

Burnumuzun dibinde Irak'ta kanlı bir savaşın sürdüğü, ancak Türkiye'de demokrasilik oyunu ile AB hayallerinin tavan yaptığı 2005 yılında, AKP hükümetiyle görüşme ayrıcalığına nail olan aydınlar şöyle demişlerdi: "Kürt sorununun ekonomik ve kültürel boyutları olan bir çözüme muhtaç olduğunu ilettik. Sayın Başbakan aynen bizim ifade ettiğimiz gibi Kürt sorununun demokrasiden taviz verilmeden çözüleceği konusunda teminat verdi. Bu ziyaretimizin başarıyla sonuçlandığının kanıtıdır. PKK'ya sesleniyoruz. Silahlı eylemlere derhal ve önkoşulsuz son verilmelidir. Demokratik açılımların işareti verilmiştir. Bu değerli bir açımdır. Üstüne düşmek gerekir." (Kızıl Bayrak, 13 Ağustos 2005, sayı: 32) Bu "değerli açılım" için silahsızlanma çağrısının üzerinden geçen zaman dilimi, Kürt halkı üzerindeki sömürgeci köleliğinin hafiflemesi bir yana katlanarak devam etmesine tanıklık etti. Barzani vb. Kürt partilerinin önderleri bu zevattan aldıkları argümanlarla sorunu daha az bedel ödeyerek çözme hayali peşinde koşarlarken, Kürt halkının kurtuluş umudunu emperyalist güçlerle ve bölgenin sömürgeci devletleriyle giriştikleri diplomasi çukurunda tüketiyorlar. KPD ve YNK bunun en zavallı örnekleri.

"Bütün bunlarla gelmek istediğimiz nokta şurasıdır: 80 yıldır uğraştırılan ve son 20 yıldan beridir de adeta bunaltan Kürt sorunu konusunda burjuva sınıf düzeninin herhangi bir çözümü yoktur. Çözüm bir yana sorunu bir dönem için yumuşatıp yatıştırarak sınırlı bir reform yeteneği bile yoktur. Reforme etmek yeteneği de bir yana, sorunun varlığından söz etmenin bile hâlâ geniş bir mutabakat halinde ihanetle damgalanabildiği bir burjuva sınıf düzeni gerçeği var orta yerde." (Kızıl Bayrak, 10 Eylül 2005, sayı: 36)

"Burjuva sınıf düzeni"ni yere çalacak yegane güç, bölge ülkelerinin işçi sınıfı ve emekçi halklarının ortak devrimci iradesi olacaktır. Çekilen acılara son vermenin yolu bu gücün devrimci temelde örgütlenmesinden geçiyor.

Irak ordusu ve Haşdi Şabi emperyalistlerin silahıyla Kerkük'ü ele geçirdi

Güney Kürdistan'da yapılan bağımsızlık referandumunun ardından baskı ve yaptırımları devreye sokan merkezi Irak hükümeti, 15 Ekim gecesinden itibaren başlattığı saldırının sonucunda 16 Ekim'de Kerkük'ü ele geçirdi.

Petrol zengini kente Haşdi Şabi milisleriyle saldırıya geçen Irak ordusuna karşı peşmergelerin yanı sıra gerillalar da karşılık verdi.

Uzun süre yaşanan çatışmaların ardından peşmergelerin çekilmeye başlamasıyla Haşdi Şabi milisleri ve Irak güçleri başta Kuzey Petrol şirketinin yanı sıra peşmergenin denetimindeki K1 askeri üssünü ele geçirdi. Ardından ise kentteki diğer noktaların yanı sıra valilik binası da ele geçirilirken Haydar el İbadi'nin talimatı doğrultusunda IKBY bayrakları indirilerek Irak bayrakları asıldı.

KDP'ye yakınlığıyla bilinen Rudaw, 16 Ekim'deki haberinde Kerkük'ün kaybedilmesine ilişkin "Irak Ordusu ve Şii Heşdi Şabi birlikleri bugün Kürdistan Yurtseverler Birliği'ne (KYB) bağlı bazı birliklerin çatışmadan geri çekilmesi sonucu Kerkük'te denetimi sağladı" dedi. Haberde; peşmergenin KYB yetkilileri Pavel Talabani, Lahur Talabani ve Aras Şeyh Cengi'nin talimatıyla çekildiği iddia edildi.

Kentin ele geçirilmesinin ardından İbadi, Vali Necmeddin Kerim'in yardımcısı, Arap asıllı Rakan Said Ali Cuburi'yi vekaleten Kerkük Valiliği'ne atadı.

Haşdi Şabi'nin kontrolü peşmergeden aldığı Tuz Hurmatu'da ise Kürt kaymakam Şelal Abdül'ün görevden alınarak yerine Arap bir yetkilinin atandığı belirtildi.

PEŞMERGE KOMUTANLIĞI: SALDIRI ABD TANKLARI VE SİLAHLARIYLA YAPILDI

Peşmerge Genel Komutanlığı açıklamasında, bazı birliklerin Irak ordusu karşısında çekilmesinden KYB yetkililerini sorumlu tuttuğu açıklamada şu ifadeler kullanıldı: "Maalesef Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin (KYB) bazı yetkilileri de Kürdistan halkına yönelik bu planın destekçisi olmuş, KYB bayrağı altında Kürdistan için canlarını feda eden Kürdistan'a ve şehitlere tarihi ve büyük bir ihanet etmişlerdir. Bu birkaç yetkili, bazı hassas bölgeleri çatışmadan, Heşdi Şabi ve İran Pasdaran Ordusuna teslim ederek (IKBY'nin KYB'li Başkan Yardımcısı) Kosret Resul'ü yalnız bırakmışlardır."

Açıklamada "Bütün taraflara, bu saldırının, Heşdi Şabi ve Iraklı güçlerin ABD

yapımı Abrams tankları, zırhlıları ve silahları ile koalisyonun verdiği silahlarla yaptığını duyuruyoruz" denildi.

Reuters da ABD eğitilmiş elit güçlerin yaklaşık on Humvee ile gelerek Kerkük Valiliği'ni işgal ettiğini yazdı.

EMPERYALİST KOALİSYON: TARAFSIZ!

Saldırıların ilk saatlerinde ABD liderliğindeki emperyalistlerin oluşturduğu IŞİD'le Mücadele Uluslararası Koalisyon Güçleri Komutanlığı; "Koalisyon, Kerkük çevresindeki askeri araç ve insani hareketliliği şimdiye kadar koordinasyon halinde olmuştur ve hiçbir saldırı yaşanmamıştır" açıklaması yaparken "tarafsız" olduğunu savundu.

GORAN, KDP VE KYB'Yİ SUÇLADI

Irak güçleri ile Heşdi Şabi'nin Kerkük'ü

terk etmesi çağrısında bulunan Değişim Hareketi (Goran), "diyalog" ile sorunun çözülmesi gerektiğini söyledi. Goran'ın açıklamasında yaşananların sorumlusunun KDP ve KYB olduğu belirtilerek "Zamansız referandumun yapılması sonucu KYB ve KDP, Kürdistan halkının kazanımlarını bu denli tehlike altına aldı" denildi. Ayrıca IKBY yönetiminin sorumluluktan uzak davrandığı söylendi.

HPG Basın İrtibat Merkezi ise daha sonra açıklamanın yapılacağını belirtti.

QSD: Rakka IŞİD'den tamamen temizlendi

Demokratik Suriye Güçleri (QSD), IŞİD'in elindeki Rakka'yı tamamen geri aldı. QSD'nin 6 Haziran'da başlattığı "Rakka'yı Özgürleştirme Hamlesi"nde 17 Ekim'de kentin tamamen QSD'nin kontrolüne geçtiği ifade edildi. IŞİD çetecilerinin bir kısmının QSD'ye teslim olduğu ifade edilirken, direnç gösteren tüm çetecilerin de öldürüldüğü belirtildi.

Hamlenin son aşaması 15 Ekim'de başlatılmış, 14 Ekim'de ise aşiret liderleri aracılığıyla Suriyeli 275 çeteci QSD'ye teslim olmuştu.

QSD sözcüsü Talal Silo kentteki mayınların temizlenmeye ve IŞİD hücrelerinin aranmaya başlanacağını söyledi. QSD'nin konuyla ilgili daha sonra açıklama yapacağı duyuruldu.

Son olarak, QSD Basın Sorumlusu Mustafa Bali, IŞİD ile çatışmaların stadyum çevresinde hâlâ devam ettiğini dile getirmişti.

Haşdi Şabi milisleri Şengal'e girdi

Irak Kürdistan'ına yönelik merkezi hükümetin 16 Ekim'de başlattığı operasyon 17 Ekim'de Şengal'e kadar uzandı. Peşmergenin çekildiği kente giren Haşdi Şabi milislerinin, Rojava sınırındaki kontrolü ele geçirmeye çalıştığı bildirildi.

ANF'de yer alan habere göre; peşmergenin Maxmur kasabası, Bakırme, Guwer ve Şengal'i 16 Ekim gecesinden itibaren boşalttığı bildirildi.

Merkezi hükümete bağlı kolluk güçlerinin Şengal kent merkezine girmediği ifade edilirken Haşdi Şabi milislerinin 500-600 kişilik bir grupla kente girdiği belirtildi. Rudaw bir Haşdi Şabi birli-

ğinin de Rabia ve Ewene'ye doğru hareket ettiğini ve Rojava sınırını kontrol etmeye çalıştığını kaydetti.

Peşmergenin çekildiği noktalar Şengal şehir merkezi, Şebabî, Solax, Til Qesep, Hemedan, Tilbenat, Çimento Fabrikası civarı, Qînê, Sinûn, Cidalê, Heyalê, Domîz, Werdiya, Golat, Niyênîyat, Herdan, Zorava ve Şerfeddin olarak sıralandı.

Merkezi hükümetin başlattığı hareketin ardından IKBY yönetimine bağlı güçlerin, Kerkük ve Maxmur'da 2014 sınırlarına, Şengal'de ise 2003 sınırlarına çekildiği belirtiliyor.

Emperyalizmin ürettiği açlık

Birleşmiş Milletler (BM) Dünya Açlık Endeksi'ne göre dünyada 815 milyon kişi aç. BM emperyalizmin güdümünde bir örgüt. Bu emperyalist örgüt bile açlık çelkimesinin en önemli nedenini eşitsizlik olarak değerlendiriyor.

2017 Dünya Açlık Endeksi Almanya'nın başkenti Berlin'de açıklandı. Endeks, Alman açlıkla mücadele örgütü Welthungerhilfe ile Washington merkezli Uluslararası Gıda ve Kalkınma Politikaları Araştırma Enstitüsü (IFORI) tarafından açıklandı.

Eşitsizliğe bir örnek olarak Hindistan'da çok fazla sayıda milyarder bulunmasına rağmen, yaklaşık 200 milyon kişinin açlık çektiği belirtildi.

Açlıkla güya mücadele ediliyor. 2000'li yıllara göre açlık oranı yüzde 27 azalmış. Ne ki özellikle Afrika'da değişen hiçbir şey yok. Nedeni kuraklık olarak açıklanıyor. Hemen ekleyelim, kuraklığın nedeni de emperyalist yağma ve talan.

yedide ülkede ise durum "çok ciddi" olarak nitelendiriliyor.

BESLENMEK BİR İNSANLIK HAKKI, AMA KAPİTALİST-EMPERYALİZMDE YOKSUL İNSANLAR BU HAKTAN YOKSUN

BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 11'inci maddesinde beslenme bir insanlık hakkı olarak güvence altına alınıyor.

Hint avukat Colin Gonsalves 2001 yılında beslenme hakkı istemiyle Hindistan Yüksek Mahkemesi'ne başvurmuştu. Mahkemenin aldığı karar sonucunda, Hint hükümeti açlık ve yetersiz beslenmeye karşı dünyanın en geniş çaplı programlarından birini başlatmıştı. Buna rağmen Hindistan'da 200 milyon aç var.

Kağıt üzerinde güvence altına alınan beslenme hakkı, kapitalist-emperyalist dünyada zerrece bir güvenceye sahip değil.

Dünya Açlık Endeksi'ndeki uzmanlar, açlık sorununun ürünün dağılımından kaynaklı olduğunu belirtiyor. Kuşkusuz doğru bir belirleme. Ancak bu onların iddia ettiği gibi teknik bir sorun değil. Emperyalist-kapitalist ülkelerin silahlanmaya ayırdığı bütçe dünyadaki bütün açları doyuracak kadar çok. Emperyalistlerin dünkü yağma ve talanı bir yana, bugün de savaşlarla yağma ve talanı sürdürüyorlar.

Tarım ise insanların doymasından çok kapitalistin kârını amaçlıyor. Bu iki olgu bile açlığın nedenleri konusunda yeterince fikir verici nitelikte.

H. ORTAKÇI

Venezuela eyalet seçimlerinin galibi Maduro

ABD emperyalizminin darbe planlarına, kışkırtmalarına rağmen Venezuela'da 15 Ekim'de yapılan eyalet seçimlerini Nicolas Maduro liderliğindeki Birleşik Sosyalist Parti (PSUV) adayları kazandı.

Katılımın yüzde 61 olduğu seçimlerde PSUV adayları oyların yüzde 54'ünü alarak birinci parti oldu.

Seçim sonuçlarına göre PSUV ülkedeki 23 eyaletten 17'sinin yönetimini alırken valiliklerin de yüzde 75'ini almış oldu.

PSUV'a karşı seçime giren koalisyon ise 5 eyalette seçimi kazanırken Bolivar eyaletinin sonuçları ise henüz açıklanmadı.

Seçimde hezimete uğrayan muhalifler usulsüzlük ve hile yapıldığı iddiasıyla seçim sonuçlarına itiraz ederken Maduro ise yaptığı açıklamada seçim sonuçlarını kabul etmeleri çağrısında bulundu.

Somali'de bombalı saldırı: 300 kişi yaşamını yitirdi

Somali'de, başkent Mogadişu'daki Safari Otel'in önündeki K5 kavşağında 15 Ekim'de bomba yüklü kamyonetle yapılan saldırıda 300 civarında kişi yaşamını yitirirken 300 kadar kişi de yaralandı. Aynı gün Medine-i Münevvere'de gerçekleştirilen ikinci saldırıda ise 2 kişinin öldüğü belirtildi.

Somali Devlet Başkanı Muhammed Abdullahi Muhammed, üç günlük ulusal yas ilan etti.

Patlamanın, Somali'de faaliyet gösteren El Kaide bağlantılı Eş Şebab'ın 2007'de başlattığı ayaklanmadan bu yana bölgede yaşanan en ölümcül saldırı olduğu belirtiliyor.

Filistin İsrail'in şartlarını kabul etmedi

Hamas ile El Fetih arasında uzlaşmanın sağlanmasının ardından İsrail devletinin Filistin yönetimiyle 2014 yılında kesilen "barış" müzakerelerine yeniden başlamak için öne sürdüğü şartlar kabul edilmedi.

Filistin resmi haber ajansı Wafa'nın haberine göre; El Fetih ile Hamas arasındaki uzlaşıdan ve uzlaşma hükümetinin Gazze'de görevi devralmasından memnuniyet duyduğunu açıklayan Filistin Devlet Başkanlığı Sözcüsü Nebil Ebu Redine şunları söyledi: "Mısır gözetimin-

de Kahire'de varılan anlaşma doğru yönde ilerliyor. İsrail'in herhangi bir düşüncesi, Filistin'in bu süreci devam ettirmeyecektir. Hamas ile Fetih arasında uzlaşma Filistin için büyük bir çıkardır."

İsrail'in öne sürdüğü şartlar ise şu şekilde:

"*Hamas'ın silahsızlandırılması,

*Hamas'ın İsrail'i tanıması ve terörü bırakması,

*Hamas'ın elindeki İsraili askerlerin cenazeleri ve esir tutulan sivillerin iade

edilmesi,

*Filistin yönetiminin Gazze'de güvenlik kontrolünü ve sınır kapılarını tamamen eline alarak kaçakçılığı önlemesi,

*Filistin yönetiminin Batı Şeria'da Hamas'ın terör altyapısına yönelik operasyonlarını sürdürmesi,

*Hamas'ın İran'la ilişkilerini kesmesi,

*Gazze'ye para ve insani ekipmanların girişinin Filistin yönetimi ile bu amaçla kurulan mekanizma üzerinden devam etmesi"

DGB, DLB ve MLB'den mücadele çağrısı

Devrimci Gençlik Birliği (DLB), Devrimci Liseliler Birliği (DLB) ve Meslek Liseliler Birliği (MLB); yürüttükleri faaliyetlerle liseli ve üniversiteli gençliği mücadeleye çağırılmaya devam ediyor.

ANKARA'DA BİLİMSEL VE DEMOKRATİK EĞİTİM KURULTAYI'NA ÇAĞRI

Ankara'da DGB ve DLB'liler 28 Ekim'de gerçekleştirilecek Bilimsel ve Demokratik Eğitim Kurultayı'nın çağrısını üniversitelilere ve liselilere taşımaya devam ediyor. Kızılay ve Tuzluca'yır'da afiş ve sticker yapan DGB ve DLB'liler, aynı zamanda bazı temel liselerde ve Ankara Üniversitesi'nin Cebeci Kampüsü yemekhanesinde bildiri dağıtımını yaptı. Cebeci Kampüsü yemekhanesinde dağıtılan bildirileri ÖGB tahammülsüzlük göstererek topladı.

Öte yandan liseliler ve üniversiteliler ile açık uçlu anket çalışması yapılarak eğitim sistemi ve kurultay üzerine sohbetler edilerek kurultaya çağrı yapıldı.

KIRAÇ'TA BİLDİRİ DAĞITIMI

Liselileri sınav sistemleriyle geleceksizliğe sürükleyen eğitim sistemine karşı MLB'liler mücadele çağrısını Esenyurt'ta sürdürdü.

Sınav sisteminin değiştirildiğini anlatan ve bu değişikliklerle neyi amaçladıklarını vurgulayan MLB bildirimleri Esenyurt Kiraç'ta bulunan bir meslek lisesine dağıtıldı. Dağıtımda öğrencilerin çoğunun değişiklikten haberi olmadığını ya da haberi olanların da değişiklik neyin amaçlandığını bilmedikleri gözlemlendi. Liselilerle edilen sohbetlerde sınav sisteminin sürekli değiştirildiği ve bu

değişiklikle de hiçbir zaman öğrencilere bir gelecek sunmadığı konuşuldu. Bu değişikliklere karşı ancak birlik olup ses çıkartılırsa geleceğin savunabileceği vurgulanarak liseliler mücadeleye çağrıldı.

Dağıtım sonrasında da okul çevresinde liselileri birliğe çağırarak "Liseliler birliğe, devrime MLB'ye!", "Stajda köle okulda müşteri olmayacağız!" şiarları yazılmaları yapıldı.

KARTAL'DA ELEME SINAVLARINA KARŞI MÜCADELE ÇAĞRISI

MLB'liler bu hafta Kartal'daki meslek liselerine, sürekli değişen sınav sistemini teşhir eden bildirimlerin dağıtımını gerçekleştirdi.

Yap-boz tahtasına dönen eğitim sisteminde bir kez daha değişikliğe gidildiği söylenen bildirimde sistemler değişse de değişmeyen tek şeyin bu düzenin gençliğe sunduğu geleceksizlik olduğu

söylendi. Dağıtım sırasında meslek liselilerle, meslek liselerinde verilen eğitimin niteliksizliği, eksiklikleri, liselerde yaşanan sorunlar üzerine sohbetler edildi.

Dağıtıma meslek liselilerin ilgisi yoğun oldu. Ayrıca MLB'liler bir lisenin önünde polis tacizine uğradı. Meslek lisesinin bekçisi tarafından çağrılan polis ekibi MLB'lilerin yanına gelerek "Bunları dağıtamazsınız" dayatmasında bulundu.

YKS netleşmeden deneme sınavı kitapçığı bastılar

Yeni üniversiteye giriş sınavında (YKS) henüz konu dağılımları bile kamuoyuna açıklanmazken, AKP'li bir vekilin de ortaklarından olduğu yayınevi, deneme sınavı kitapçıkları basmaya başladı.

Eğitim kitapları basan yayınevleri, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan (MEB) bilgi gelmesini beklerken, Eğitim Vadisi, bastığı kitapçığı okullara satmak için sipariş almaya başladı bile.

Kitapçık, YÖK'ün yeni sınavı açık-

ladığı 12 Ekim'den 2 gün sonra ortaya çıktı. 2008'de kurulan Eğitim Vadisi şirketinin AKP ile olan bağları ise dikkat çekti. Şirketin ortakları arasında aynı zamanda TBMM Milli Eğitim Komisyonu üyesi olan AKP Sinop Milletvekili Nazım Maviş, Antep'te AKP'den milletvekili aday adayı olan Ahmet Akça ve Deniz Feneri Derneği'nin Ankara şubesi başkanı Mevlüt Koca bulunuyor. Maviş ve Akça'nın Erdoğan'la olan kişisel yakınlıkları da dikkat çekici.

Sınavların adı değişiyor çürüyen sistem yerinde duruyor

AKP iktidarının, bir yandan kendi gerici ideolojisi doğrultusunda yeni nesiller yetiştirmek, diğer yandan da sermayeye ucuz iş gücü sağlamak amacıyla her sene yapılan değişikliklerle yapboz tahtasına dönerken, lise ve üniversiteye giriş sınavlarında yeni düzenlemeler gündeme gelmişti.

Üniversiteye giriş sınavındaki yeni düzenlemeler açıklanırken, gençliğin sınavlara dair tepkisini de istismar ederek değişiklikleri gündeme getiren AKP iktidarının sınav sisteminin köklü sorun-

larına dokunmaktansa ufak biçimsel değişiklikler yaptığı göze çarptı.

YENİ İSİM YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI

YÖK Başkanı Yekta Saraç, üniversiteye giriş sınavında yapılan değişikliğe ilişkin olarak 12 Ekim'de açıklama yaptı. Sınavın adının Yükseköğretim Kurumları Sınavı olarak değiştiğini açıklayan YÖK Başkanı, sınavın tek günde iki oturum şeklinde yapılacağını duyurdu.

PUAN TÜRLERİ AZALDI, SINAV TEK GÜNDE İKİ OTURUMDA YAPILACAK

Buna göre, ilk oturumda sınav Türkçe ve Temel Matematik alanları üzerinden gerçekleştirilecek ve bütün öğrencilerin bu oturuma girmesi gerekecek. Zira 18'den 5'e düşürülen puan türleri açısından bu ilk oturum, 5 puan türü için de önem arz edecek. İkinci oturumda ise Türk Dili ve Edebiyatı-Coğrafya, Sosyal Bilimler, Matematik ve Fen Bilimleri konu başlıklarının yer aldığı sınav yapılacak. İlk ve ikinci oturum-

daki her bir konu başlığı için 40'ar soru sorulacak.

Lisans yerleştirme puanı hesaplanırken ilk oturumun ağırlığı yüzde 40, ikinci oturumun ağırlığı ise yüzde 60 olarak belirlendi. İlk oturumda Türkçe ve Temel Matematik, yarı yarıya aynı ağırlıkta olacak. İkinci oturumda ise sözel bölümler için Türk Dili ve Edebiyatı-Coğrafya yüzde 50, Sosyal Bilimler yüzde 50; sayısal bölümler için Matematik yüzde 50, Fen Bilimleri yüzde 50 ağırlığa sahip olacak.

Tek günde iki oturumda gerçekleştirilecek sınavın Haziran ayında yapılacağı belirtilirken, ayrıca Yabancı Dil alanı için de 80 sorudan oluşan bir sınav yapılacaktır. Yabancı Dil alanı sınavının ise Pazar günü yapılacağı kaydedildi.

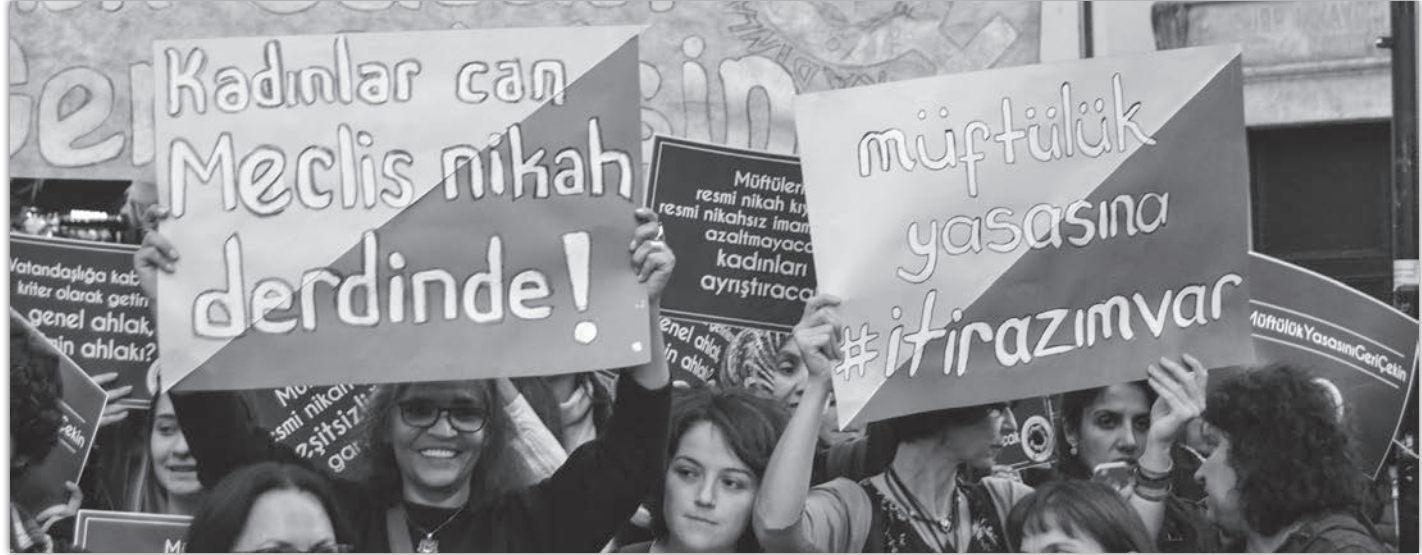
Okullardan nikah dairelerine imamlar devrede...

Bu yasa dikiş tutmaz!

AKP iktidarı tarafından bir süre önce gündeme getirilen "Nüfus Hizmetleri Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağı" tüm itirazlara ve tartışmalara rağmen, geçtiğimiz hafta AKP ve MHP'nin oylarıyla meclis alt komisyonundan geçti. Ardından İçişleri Komisyonu'nda ve 18 Ekim'de de TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Üstelik "müftülere" nikah kıyma yetkisi "müftülüklere" şeklinde değiştirilerek kapsamı daha da genişletildi. Taslağın ilk halinde nikah kıyma yetkisi müftüde iken, son halinde müftülüklerin onay verdiği il ve ilçe müftülüklerinde görevli imamlar da yetkilendirildi.

AKP iktidarı eliyle toplumsal yaşamı dine dayalı olarak şekillendirmenin bir parçası olan bu yasa tasarısı, bütünsel saldırının bir parçası. Başta eğitim olmak üzere diğer alanlarda da adımlar paralel bir şekilde atılıyor. Hastanelerde, cezaevlerinde vb. müftülüklerle yapılan görevlendirmelerin yanı sıra, geçtiğimiz günlerde Milli Eğitim Bakanlığı'nın dini vakıflarla gerçekleştirdiği protokollerin ardından İl Millî Eğitim Müdürlükleri müftülüklerle protokol imzalamaya başladı. Zorunlu din dersleri 4. sınıfta başlıyor olmasına rağmen, yapılan protokolle 4 yaşından itibaren müftülüklerin eğitim vermesinin önü açılıyor. Müftülükler ve onların görevlendirdiği imamlar "temel görevleri" dışında bir yandan resmi kurumlarda çocukların eğitiminde görevlendirilirken, öbür yandan ise nikah kıyma yetkisini de kazanıyor.

Aslında bakılırsa, "Nüfus Hizmetleri Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" tasarısı ile müftülere nikah kıyma yetkisi adım adım örülen bir süreç... Toplumsal yaşamda kadını

aşağılayan, yok sayan, kadına yönelik şiddeti ve çocuk istismarını tırmandıran politikalar 15 yıl boyunca boyutlanarak devam etti. Yasal olarak da kadınları cendere içine alan süreç adım adım örüldü. 2015 yılında Anayasa Mahkemesi'nin verdiği bir kararla resmi ya da dini nikahın kişinin tercihi olduğu belirtilerek, dini nikahın yasallaşmasının önü açıldı. Yine daha öncesinde çocuklara yönelik cinsel istismarda yaş sınırı 15 iken, 2016 yılında Anayasa Mahkemesi'nin kararına göre, 15 yaş sınırı iptal edildi ve 12 yaşına kadar çekilerek çocuklara yönelik cinsel istismar yasal zemine kavuşturuldu.

Söz konusu yeni taslak yasalastığında ise, toplumsal yaşamın dinsel gerici esaslara göre düzenlenmesinde yeni bir aşama olacak. Aynı zamanda toplumda kutuplaşma ve ayrışmayı daha da derinleştiren bir rol oynayacak. Dinci-gerici politikalarından kuşkusuz ki doğrudan kadınlar ve çocuklar etkilenecek. Yasaya göre, çocukların küçük yaşta denetimsiz bir şekilde evlendirilmesinin önündeki yasal engeller de kalkmış olacak. Zira

halen hastanelerde yapılan doğumlar da, doğumu resmi makamlara bildirme zorunluluğu varken ve bildirilmediğinde cezai yaptırım söz konusuysen, yeni yasayla bu zorunluluk ortadan kalkacak. Çocuk gelinlerin, çocuk istismarının çok ciddi boyutlarda olduğu günümüzde, istismar daha da artacak, dahası yasal olarak güvenceye kavuşacak.

Yasa tasarısının kapsamlı bir saldı-

rının parçası olmasına, buna rağmen gerçekleşen eylemlerin sınırlılığında rağmen, bu yasa dikiş tutmaz. Zira, gericiğin karanlığına karşı toplumda ilerici değerler geniş kesimler tarafından sahipleniliyor, AKP iktidarının çok yönlü saldırı politikalarına karşı toplumsal mücadele dinamikleri içten içe mayalanıyor, öfke ve tepki büyüyor. Gerekli olan, işçi ve emekçilerde biriken öfke ve tepkiyi açığa çıkarmak ve mücadeleyi büyütme.

Müftülüklerle nikah yetkisi mecliste kabul edildi

Dinci iktidarın gündeme getirdiği, müftülüklerle evlendirme yetkisi veren madde meclis genel kurulunda kabul edildi.

"Nüfus Hizmetleri Kanunu ile bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" bugün TBMM genel kurulunda görüşülmeye başlandı.

Kamuoyunda yoğun tepkilerle kar-

şılanan, tasarının müftülüklerle evlendirme yetkisi veren maddesi, mecliste onaylandı.

AKP şefleri tarafından "evlendirme memuru ihtiyacı olduğu" iddiasıyla gündeme getirildiği öne sürülen maddeye göre, müftülüklerde görevli müftü ve imamlara evlendirme yetkisi veriliyor.

"Bu yasalar böyle geçmez"

Kadınlar, müftülüklerle evlendirme yetkisi veren tasarıya karşı 17 Ekim'de eylemlerini sürdürdü.

Yasa tasarısını protesto etmek için sabah meclis önünde bir araya gelen kadınlara polis saldırdı.

Kadın örgütleri meclisin Dikmen kapısında açıklama yapmak ve mecliste görüşmelerde bulunmak istedi. Meclise girmeleri engellenen kadınlar, polisin "yasak" dayatmasıyla karşılaştı.

Polisin dayatmasını kabul etmeyen kadınlar açıklamaya başlamak isterken polis ozaliti yırtarak kadınlara saldırdı. Kadınları meclis önünden süren polis bir süre sonra biber gazıyla saldırıyı tırmandırarak çok sayıda kişiyi de gözaltına aldı.

Akşam ise Kadıköy'deki eylemle kadınlar yasayı tanımadıklarını ifade ederek "Bu yasalar

böyle geçmez" dedi.

Khalkedon Meydanı'nda sloganlarla başlayan eylemde konuşmalar yapılarak yasanın kadın-erkek eşitsizliğini derinleştireceği vurgulandı. Aynı zamanda mecliste yapılacak oylamanın şekilsel olduğuna, bir dayatma olan yasanın oldu-bittiyle geçirilmek istendiğine dikkat çekildi. Kadın-erkek eşitliğini kabul etmeyen bir kuruma nikah yetkisi vermenin kadınlar aleyhine yaratacağı sonuçlara değinilen konuşmalarda, yasanın kadın düşmanlığının son halkası olduğu ifade edildi. Eylemde kadın milletvekillerine yazılan, yasanın kabul edilmemesi için çaba harcamaya çağrı yapan mektup da okundu.

Şarkılar ve sloganlarla oturma eylemine geçilirken, eylem 20.00'ye kadar sürdürüldü.

Esenyurt'ta "Ekim Devrimi ve kadın" semineri

Esenyurt BDSP, Ekim Devrimi'nin 100. yılı vesilesiyle 17 Ekim'de "Ekim Devrimi ve kadın" konulu bir seminer gerçekleştirdi.

Seminer, Çarlık Rusya'sında kadının konumu üzerinden bir sunumla başladı. Avrupa'daki kadın hakları ile kıyaslanarak Çarlık Rusya'sında kadının adeta yok sayıldığı örneklerle aktarıldı. Devrimin kadınlara kazandırdığı haklar üzerinde durulurken, sözde 'en ileri' demokrasilere sahip Avrupa devletlerinin bile kadınlara veremediği hakları Ekim Devrimi'nin birkaç haftada verdiği vurgulandı. Ardından, Bolşevik Parti'nin kuruluşu, parti içinde ve devrimde kadın militanların oynadığı rolün anlatılmasıyla sunum devam etti. Sunumda, Bolşevik Parti'nin kuruluşu, bu tarihten Ekim Devrimi'ne, devrimden 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'na ve sonraki sürece kadar dönem

ele alındı.

Sunumun ardından soru-cevap ve tartışmalara geçildi. Canlı tartışmalar yaşanan bu bölümde, Çarlık Rusya'sında özgün bir kadın mücadelesinin göze çarpmadığı vurgulandı. Avrupa'da kadın mücadelesinin daha ileri olduğu ve bu nedenle Rusya'daki kadınlardan daha fazla haklara sahip oldukları ifade edilerek, bunun kapitalizmin gelişmesi ve kadının üretimdeki rolüyle de bağlantısı vurgulandı. Bolşevik Parti'nin kadın-erkek eşitliği üzerinden yürüttüğü politikanın devrimi bu yönden de güvencelediği söylendi. 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda SSCB'de 25 milyon insanın hayatını kaybetmesinin kadın haklarına etkisi ve bu dönemki kürtaj tartışması üzerinde duruldu. Devrimden sonra Bolşevik kadınların Sovyet Rusya'sının her yerine dağılarak, buralardaki kadın-

ların örgütlenmesindeki fedakarlıkları, karşılaştıkları zorluklar ve saldırılar aktarıldı. Devrimden önce ve devrimden sonra kadının üretimdeki yeri, rolü ve üstlendiği meslekler, kadının üzerinden toplumsal işlerin alınmasıyla kadının ortaya çıkan üretkenliği ile sosyalizmin kadına verdiği değer ayrıntılı örneklerle aktarıldı. Kapitalizmin bugün bile çözemediği kadın sorununa dair, Ekim Devrimi'nin birkaç haftada attığı köklü adımlara dikkat çekildi.

Tartışmaların ardından seminer, Ekim Devrimi'nin 100. yılında bütün çalışma ve yaşam alanlarında sosyalizm propagandası yapmanın önemine dikkat çekilerek, tüm işçi ve emekçilere, emeğin ve insanlığın kurtuluşu mücadelesine katılma çağrısını yaygınlaştırma vurgusuyla sona erdi.

AKP'li belediye başkanı tacizden tutuklandı

Her fırsatta kadın düşmanı yüzünü gösteren AKP'nin Bolu Taşkesti'deki belediye başkanı Saim Çevik, bir genç kadını "zorla alıkoyduğu ve taciz ettiği" iddiasıyla tutuklandı.

Bolu yerel basınından *Medya 14*'ün haberine göre, Bolu'da da evi bulunan Taşkesti Belediye Başkanı Saim Çevik evine götürdüğü yirmili yaşlardaki bir genç kadın ile içki içip eğlenirken genç kadını taciz etti. Olay genç kadının balkondan

atlaması ile ortaya çıktı. Bacakları kırılan genç kadın hastaneye kaldırıldı ve hastanede başından geçenleri anlattı.

Olayın ardından gözaltına alınan Başkan Saim Demir, tutuklanarak Bolu M Tipi Hapishanesi'ne götürüldü.

Olayı kamuoyundan saklamak isteyen AKP Bolu İl teşkilatı uzun saatler partide toplantı yaptı. Havuz medyasına haberin yayılmaması için "haber yapma-engelle" talimatı verildi.

Kadınlardan Helin Palandöken için eylem

17 yaşındaki Helin Palandöken'in bir erkek tarafından silahlı saldırıyla öldürülmesi, 15 Ekim'de Kadın Meclisleri tarafından protesto edildi.

İstanbul'un Pendik ilçesinde, Palandöken'in vurulduğu yerde bulunan kadınlar, "Meclis müftüye nikah yetkisi vereceğine kadın cinayetlerini durdursun. Helin Palandöken için sessiz kalmıyoruz" yazılı pankart açtı.

Palandöken'in vurulduğu noktaya karanfiller bırakılmasının ardından yapılan açıklamada kadın cinayetleri protesto edilirken, Helin Palandöken'in öldürülmesiyle ilgili sürecin takipçisi olunacağı belirtildi.

Açıklamada, hükümetin müftülere nikah yetkisi veren yasalarla uğraşmak yerine kadın cinayetlerini durdurmak için çalışması istendi.

MİB'den kadın cinayetlerine karşı faaliyet

Pendik'te 17 yaşındaki lise öğrencisi Helin Palandöken'in katledilmesine karşı Metal İşçileri Birliği (MİB), Tuzla'da yürüttüğü faaliyetlerle kadına yönelik şiddeti, kadın cinayetlerini ve bunun gerisindeki sömürü düzenini teşhir etti.

MİB, Tuzla'da yaptığı duvar gazeteleri ile "Sömürü düzeninde her yer suç mahalli!" diyerek işçi ve emekçileri; bizlere kölece yaşam koşullarını dayatan, yaşamımızı sürekli tehdit eden bu düzene dur demeye çağırırdı.

Duvar gazeteleri otobüs durakları, işçi servis güzergâhları ve merkezi noktaların yanı sıra Helin'in yaşadığı mahalleye de yapıldı.

Faaliyet esnasında çevredeki emekçiler duvar gazetelerini okurken tepkilerini de dile getirdiler.

“Kazanmak için bedel ödemeyi göze almalı”

F tipi hücre saldırısına karşı 20 Ekim 2000’de başlayan ölüm orucu direnişinin 17. yıl dönümünde ölüm orucu gazisi Muharrem Kurşun’la konuştuk.

- 20 Ekim 2000’de ölüm orucu başladı. Siz de TKİP davasından 1. ekipte ölüm orucuna katıldınız. Ölüm orucu öncesi süreçte neler yaşandı, eylemin amacı neydi?

- 26 Eylül 1999’da Ankara’daki Ulucanlar Hapishanesi’nde sermaye devleti bir katliam saldırısı gerçekleştirmişti. Burada Habip ve Ümit yoldaşlarla birlikte 10 devrimci ölümsüzleşti. Saldırının gerekçesi neydi? Ulucanlar Hapishanesi’ne sadece devrimciler koğu işgal ettikleri için mi vahşice saldırdılar? Elbette ki hayır. Ulucanlar’a hücre saldırısını yaşama geçirmek için saldırdılar. Henüz F tipi hücrelerin inşaatı tutsakları koyabilecek kadar bitmediği için hücre saldırısına o sıralar geçilmemişti.

Katliamın hemen ardından dışarıda çok fazla eylemlilik gerçekleşmedi. Ancak Ulucanlar Katliamı davasının ilk duruşmasının olduğu 2000 Şubat’ından sonra hücre karşıtı muhalefet oluşmaya başladı. Hücre karşıtı muhalefetin eylemleri giderek kitleselleşti ve yaygınlaştı. Geline aşamada hücre saldırısının birebir muhatapları olan tutsakların, yani bizim, bir eylemlilik içine girmemiz gerekiyordu. Bu eylemlilik ne olursa olsun, Ulucanlar Direnişi’nde yoldaşlarımızın yükselttiği bayrağı ölümü göze alarak zerrece yere düşürmemeliydik. Hapishanelerde bu temelde yapılacak en etkin eylemliliğin ölüm orucu olduğunu düşündük.

Ancak ‘96 yılındaki ölüm orucu ve süresiz açlık grevi öncesinde kurulan Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu’nun (CMK) tüm bileşenleri aynı düşünce-de değildi. Bu yüzden TKİP, DHKP-C ve TKP(ML) dava tutsakları olarak 20 Ekim 2000’de F tipi hücrelere karşı ölüm orucu direnişine başladık. Hücre karşıtı muha-

lefet gelişmiş ve yaygınlaşmıştı. Dışarıda yükselen sesi daha da güçlendirmek için içeriden bir eylem hattı örmek, deyim yerindeyse anı yakalamak gerekiyordu. Anı yakalayamazsan o muhalefet sönmünlense bile epeyce gerileyebilirdi. Ki 20 Ekim’de başladığımız ölüm orucu direnişiyle anı yakaladığımızı düşünüyorum. Dışarıda eylemlilik süreci başka bir örneği olmayacak biçimde gelişti, kitleselleşti ve süreklileşti.

- Buna rağmen 20 Ekim’de başlayan ölüm orucu direnişi hücrelerin yıkılmasıyla sonuçlanmadı...

- Evet hücreler yıkılmadı. Kızıldere’de Mahirler ölümsüzleştiğinde Denizler’in idamı engellenemedi. Ama Kızıldere’ye kimse bir yenilgi olarak bakmıyor. Bakamaz da... Çünkü Mahirler ölümsüzleşirken devrimci iradenin teslim alınmayacağı kanlarıyla yazdılar. Keza Ulucanlar’da aynı durum söz konusu. Öte yandan sermaye devletinin hiçbir zaman sözüne sadık olmadığını bilmeyecek kadar saf değiliz. Yani 21 Ekim’de “hücre

yapımını durdurduk” deyip, 22 Ekim’de tekrar başlayabilir.

19 Aralık öncesinde de oyalama amaçlı buna benzer şeyler söylediler. Biz bunun yazılı hale getirilmesini isterken yazılı belgeye güvendiğimizden böyle bir şey istemedik. Yazılı belge kısa bir süre içinde maddi zaferdi. Ama kalıcı olarak moral bir zafer olacaktır.

Ayrıca hücre saldırısının amacı tutsakları mekânsal olarak hücrelere kapatmak değil, bu şekilde teslim almaktır. Bunu başaramadılar. Evet, tutsakların kapatıldığı hücrelerin duvarları daha da kalınlaştı. Fakat devrimci irade teslim alınamadı. Soyut bir durum değil bu, somut bir durum. Hâlâ sermaye devleti tutsakları teslim almaya çalışıyor. Ama kesin olarak söyleyebiliriz, devrimci irade asla teslim alınamaz. Mahir, İbo, Denizler’den, Ulucanlar’dan, 20 Ekim’de başlayan ölüm orucu direnişinde ölümsüzleşen 122 yoldaşımıza; bunun altını kalın kalın çizdik.

- Bir ölüm orucu gazisi olarak ölüm

orucu direnişini nasıl özetlersiniz?

- Ölüm orucu eylemi ölmek için değil, yaşamak ama onurlu ve devrimci iradeyi koruyarak yaşamak için ölümü göze alarak yapılan bir eylem. Hapishanelerde teslim olmamak için ölümü göze alarak direnmen gerekiyor. Bugün bir hasta tutsağın çıplak aramayı kabul etmeyip hastaneye gitmemesi bir eylem olarak bile değerlendirilmeyebilir. Buna rağmen hasta tutsak ölümü göze alarak bir direniş sergilemiş oluyor.

Siz sormadan ben son söyleyeceğimi söyleyeyim. Ölüm orucu ve açlık grevi sermaye devletinin iddia ettiği gibi, kendi vücudumuza zarar vermek veya kendimizi öldürmek gibi şeyleri amaçlamıyor. Kazanmayı amaçlıyor, devrimci iradeyi, onuru korumayı amaçlıyor. Hapishanede slogan atmak, kapı dövmek, sayım vermemek gibi eylemlerden biri. Ama bedeli en ağır olacak bir eylem türü. Çünkü kazanmak için bedel ödemeyi göze almak gerekiyor.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Sınıf devrimcileri 6 gün sonra serbest

İzmir’de 10 Ekim sabahı yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan sınıf devrimcileri 6 gün boyunca alıkonulduktan sonra adli kontrol şartı ile serbest bırakıldı.

“Terör örgütü üyesi olmak” ve “Örgüte elaman kazanmak” iddialarıyla

gözaltına alınan sınıf devrimcileri 6 gün boyunca tek bir soru dahi sorulmadan OHAL keyfiyeti ile alıkonuldu.

Ayrıca adresinde bulunamayan bir kişinin savcılık ifadesinin ise daha sonra alınacağı avukatlar tarafından belirtildi.

Bingöl’de 26 bölgede 6 ay yasak ilanı

Kürdistan’da kirli savaş ve saldırganlığı devam ettiren Türk sermaye devletinin yasak ilanları da devam ediyor.

Son olarak Bingöl’de 26 bölge 6 ay boyunca yasak kapsamına alındı.

Bingöl Valiliği tarafından 13 Ekim tarihli duyuruda yasağın 1 Eylül’den

itibaren (yani geriye dönük) olarak ilan edilmesi ise dikkat çekti.

Yasağın Bingöl merkez ve Adaklı, Genç, Solhan, Yayladere, Kiğı, Karlıova ve Yedisu ilçelerine bağlı 26 bölgede 1 Mart 2018’e kadar süreceği belirtildi.

Halkı gibi acılı şair: Cigerxwin

Şehmuz Hasan 1903 yılında Mardin'in Gercüş kasabasına bağlı Hesera köyünde doğar. Ancak I. Emperyalist Paylaşım Savaşı nedeniyle 11 yaşındayken ailesi ile birlikte Kamışlı'ya göç eder. Yoksul geçen çocukluğu boyunca çobanlık ve ırgatlık yapar. Bu süreçte yoksul Kürt köylüsünü de tanır, köylünün sırtından geçinen ağaları, beyleri de.

15 yaşındayken Diyarbakır'a medrese eğitimi almak için gelir. Bu yıllarda Kürt dili ve edebiyatı üzerine çalışır, öğrenir. 1925'te patlak veren Şeyh Sait İsyanı'na katılır. İsyanın bastırılmasının ardından bir grup Kürt aydın ve yurtsever ile birlikte Suriye'ye geçer. 1937'ye geldiğinde Xoybun adlı örgütte yer alır. *Hawar* dergisiyle artık o, halkların ozanı Cigerxwin olmuştur.

Cigerxwin, 1949 yılında Suriye Komünist Partisi'ne katıldı. 1960'larda ise Suriye Kürdistan Demokrat Partisi'ne katıldı ve yaşamının sonuna kadar Merkez Komitesi düzeyinde görev aldı. Bu yıllarda etkisi Suriye Kürdistanı ile sınırlı kalmadı, Kürdistan'ın diğer parçaları ile de etki-leşim içinde oldu. 1961 yılında Irak'taki ulusal harekete yardım etti. Burada parti kadrolarını eğitti ve Kürdistan Akademisi'nde dersler verdi. Güney hareketi yenilince Rojava'ya geri döndü. Baas rejiminin ağır baskıları nedeniyle 1973 yılında Beyrut'a, 1979 yılında da İsviçre'ye geçmek zorunda kaldı.

KİTABI YAŞAMLA SINAYAN ŞAİR

Yaşamı boyunca, Diyarbakır'da aldığı dini eğitim dışında okul yüzü görmemiş olan Cigerxwin, hayatı, yaşamın kendisinden öğreniyordu. Çocukluğu ve gençliği boyunca ezen ile ezilen arasındaki çelişkiyi bizzat yaşamında gözlemliyordu.

Televizyondaki belgesel timsahları gösteriyordu. Bir ara yakın çekim gözlerine gitti kamera. Timsahın gözlerinin içi ıslaktı. Gözünü kırptığında yaş süzülürdü. Babam oturduğu yerden sıçradı. Yanımda oturan dedemi göstererek, "Faruk bu deden var ya, o da aynı göz yaşlarını döktü ben çocukken."

Dedem hınzır hınzır gülerken "Döktüm" dedi. Babam da gülüyordu ama sesi öfkeliydi.

"Ben çocukken dedenden az dayak yemedim. Hiçbirinde suçumu bilmedim ama eşek sudan gelene dek dövüyordu beni. Dinine yandığımın eşeğini de her seferinde daha uzak bir yere gönderiyordu su için. Yine aynı dedenin, birkaç

Kendisinin de ifade ettiği gibi, şiir yazmaya başladığı ilk yıllar olan 1920'lerde temel teması Kürt ulusal kimliği olurken, özellikle II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın ardından yüzünü iyice sınıf çelişkilerine dönmüş ve eserleri devrimci bir içerik kazanmaya başlamıştır. Bu yıllardan itibaren yazdığı şiirlerde yoksul Kürt emekçisini, Kürt sömürücülerine, feodallerine karşı uyarır, mücadeleye çağırır.

*"Mella, mir ve ağaların elinden
Tüm Kürtler perişan kaldılar bu yüzden
Ağalar ve beyler zulüm pençesini
indirmiş kafalarına,
Talançılar, hırsızlar, haramiler ve ser-
seriler Şeyh"*

*"Kimiz biz ?
çiftçi ve işçi,
köylü, emekçi,
hepsi proleter
bütün Kürdistan."*

Cigerxwin'deki bu sınıfsal bakış açısı, onu diğer birçok ilerici Kürt aydınından ayırır ve ona evrensel bir nitelik kazandırır. O sadece bir Kürt şair değil, tüm emekçi halkların ortak değeridir. O, Kürt halkının özgürlüğünün koşulunu sosyalizmde görmüş ve halkına kendi içlerindeki sömürücüler de dahil olmak üzere tüm egemenlere karşı mücadele çağrısı yapmıştır. Cigerxwin'in bu çağrısı bugün hâlâ günceldir; Kürt halkının özgürlüğü de, tüm Ortadoğu halklarının kurtuluşu da ancak tüm sömürücü egemen sınıfların alaşağı edileceği bir toplumsal devrim ile olanaklıdır. Ömrünü bu çağrıya adayan Kürt halkının Nazım'ı, evrensel ozan Cigerxwin'i ölümünün 23. yılında selamlıyoruz.

*"Türklerin de Kürtlerin de alt tabakaları,
birlikte aç, beraber yoksun,
yan yana yürümelidirler, omuz omuza,
kavga etmeliler gündüz gece.
Ellerine almalılar iktidarı,
pay sahibi olmalı ikisi de
açıkçası iki devlet olmalı
iki dost halk."*

Y. LEVLA

Timsah gözyaşları

kere komşunun çocuğu dayak yediğinden ağlama sesini duyup ağladığını gördüm."

Dedem hâlâ aynıydı. Ağlayan birini duysa o da ağlamaya başlardı. Böyle biri babamı, yani çocuğunu nasıl dövebilirdi? Kafamdaki soruyu babam yanıtladı:

"Birgün ağlarken anneme sordum, 'neden ağlıyor' diye. Annem bilgili bir kadındı. 'Baban kendi alanında egemenlik kurmaya çalışan birisi. Egemenlik kurmaya çalışırken canavar ama onun

dışında insan gibi insan' demişti. Sonra da bana timsah gözyaşlarını anlatmıştı.

Anlattığı hikaye gerçek mi uydurma mı bilmiyorum. Ama ben gerçek olduğuna inandım, daha doğrusu inanmak istedim. Timsah kendi yavrusunu yermiş. Ama yerken de gözyaşı dökmüş. Belki gözyaşı gerçektir. Ama yavrusunu yedikten sonra, gözyaşı gerçek olsa kaç yazar. Babam belki komşunun çocuğuna gerçekten ağlıyordu. Ama bana yaptıklarının yanında bu ağlamanın zerre de-

ğeri yok."

Dedem artık gülmüyordu. Babam onun üzülüğünü görünce mutfağa gitti. Ben de kanalı değiştirdim. Haberleri açtım.

"Arakan'da Müslümanları katlediyorlar" diyordu haberde. Dramatik görüntüler vardı. Sonra Erdoğan görüldü. Gözü yaşlı, Arakan'daki vahşeti kınıyordu.

Yine kanal değiştirdim. Başka bir haber programı vardı. Programda Taybet Ana'nın cesedinin öldürüldükten sonra 7 gün sokağın ortasından kaldırılamadığı anlatılıyordu.

H. ORTAKÇI

“Herkes hakkı olanı eşit olarak paylaşsın diye!”

Sabahın kör vaktidir. İn, cin, peri tamamlamış misyonunu, çekilmiştir kenara. Def etmiştir seher vakti esen seher yeli; belaları. Müezzinin davudi sesi bozarken tılsımlı sessizliği, anne dinç ve bir şey unutmuşçasına fırlar yatağından. Evleri iki odalıdır. Öyle artı ile devam edip sonrasına salon getirilmemiştir. Direkt iki oda, banyo tuvalet bir ve küçücük bir mutfak... Üç çocuğu vardır annenin. Büyük oğul; sağlam serseridir. Her gün dersi boştur ve nedense okulda tek onun sınıfındaki öğretmenler yoktur. Ortanca oğul; hastalığın kibar tabiri ile tüberküloz, bilinen adıyla veremdir. Bir de küçük oğul vardır; kendi dünyasında, hayal ile gerçek arasında yaşayıp yaşamadığı çok göze görünmemektedir.

Dakikalar önce ufuk çizgisi, silinen yazı tahtası edasında, karanlığı aydınlığa vermiş ve açık yeşilimsi olmuştur gökyüzü. Ezan bitmiş, anne bir yandan sobaya kömür atarken, öte yandan da kahvaltıyı hazırlamaktadır. Odadaki soğukluk kırıl-sın diye katalitik sobayı açar. Yanan gazda eriyen canıymışçasına, yalvarır gibi çıkan ses tonuyla, hem oğullarını kaldırmaya çalışır, hem sobaya, soğuğa, gecekondu-nun üstten su damlatmasına, alttan rutubet almasına söylenir durur.

Zaman öğleni bulmuş, merdiven temizliği anca bitmiştir. Sırtında taşıyıp okula götürdüğü ortanca oğlunu yine sırtına alıp eve getirir annesi. Küçük oğul ilkokul öğrencisi, önlüğünün yakasıyla oynaya oynaya sessizce yürür arkalarından. Bu yılların sahnesidir. Her gün sekete uğratılmamaya çalışılarak sürdürülüp gider.

Baba geç döndüğü için işten, öğlen uyanmıştır. Yerde battaniyeye sarılı bir teyp vardır. Her gece el altından temin ettiği o (yasaklı) müthiş sesli şarkıcının Kürtçe ezgilerini dinlemeden yatmamayı alışkanlık haline getirmiştir.

İki kış geçmiştir. Üçüncü ilkbaharı da gördüler... Büyük oğul zaten gitmediği okulu bırakıp, tekstilde işçi olarak çalışmaya başlar. Ortanca oğul da gidemez artık okula, annesinin sırtında. Yatalak hastadır.

Küçük oğul kulağında “al satarım bal satarım” şarkı çınlamaları ile girdi okulun bahçesine. Bir dakika kadar yürüdü, bir grup yaştı kesti yolunu. Çevrelediler etrafını. Su içmeye giden ceylan gibi, pusulanmıştı sanki. “Bu piç de Kürt!” diyerek başladılar dövmeye. Gözlüğü kırıldı ilkin, sonra burnu. Boş yerlerine vurdular hunharca, ta ki birileri müdahale edip un çuvalı gibi çekip alana kadar azgınların

arasından onu. Kurtulmuştu. Yutkuna yutkuna, hiçkırarak ama tek damla yaş dökmeden ayrıldı okuldan. Yolda “neden?” diye sora sora gitti evine. Neden dövmüştü?...

Annesi içeriye bir hışımla giren oğlunu görünce, sanki hazırda bekliyordu; başladı dövmeye dizlerini. Hem oğluna kızıyor, hem de ne olduğunu öğrenmeye çalışıyordu. Yarı Türkçe, yarı Kürtçe konuşarak! (Lisanların dövmeleri farklıdır. Türkçe konuşurken, öyle aleladeleşiyordu mevzu, Kürtçe söylendiğinde ağıta dönüşüyordu.) Ortanca oğul seslere uyanmış, yatalak haline aldırılmadan kardeşinin yüzünü gözünü silmeye çalışıyor, öpüyor, ağlıyordu. Daha fazla tutamadı küçük oğul kendini. Yutkunmalara, hiçkırıklara bir kuşu boğacak kadar çok olan gözyaşları da eklendi. Durdu, öfkeyle baktı annesine.

- Anne biz Kürt müyüz? Dedi!

Kim, niye dövdü seni? Sorularının cevabını almıştı anne.

- “Lawe mın em Kürdın” dedi.

...

Aradan birkaç yıl geçmiş, büyük oğul serserilikte son noktaya ulaşmıştı. Baba; oğul “adam olsun!” diye, yakın bir tanıdığının kızıyla evlendirmişti. Düğünden birkaç ay sonra ölmüştü baba. Annenin yıllarca etrafında fırdöndüğü ortanca oğul da daha fazla dayanamamıştı ağrılara, sızılara. İntiharca bir ölümdü adeta, ölümü. Annesinin verdiği ilaçları gizlice tuvalete dökmüştü aylarca. Zira bu fayda sağlamayan, öldürmeyip sürdüren ilaçları içmek yerine ölmesi, kurtuluşu olacaktı. Oldu.

...

Küçük oğul lisede bir öğrencidir. Hep aynı saatte, aynı çay bahçesine gidip; karışık bir tost ve üç bardak çay içmektedir. Ve hep aynı saatte çay bahçesinin karşısındaki evden ürkek, tedirgin genç bir kadın çıkar. Kısa boylu, yuvarlak yüzlü, uzun kıvrıkcık saçlı, esmer, ela gözlü bir kadın. Paranoyak yürüyüşlü bir kadın! Birbirlerinin farkındadırlar ama birbirlerine yokmuş gibi davranırlar. Haftalardan sonra kadının yine evden çıktığı bir vakittir. Ve bakınmadan etrafına; ürkek, tedirgin ve paranoyakça yürümeden, gelir oturur karşısına.

Derdin ne, senin! Bakışı atar kadın. Elindeki dergiyi masanın üzerine, çantasını sandalyenin kenarına takar. Cesareti karşısında dut yemiş bülbüle dönen çocuğun, kelime dahi çıkmaz ağzından. “İsmin ne? Nerelisin? Kimsin? Necisin?” diye hararetli ve arada çekingen bir sohbet tutuşurlar. Bir sonraki görüşmeye randevu kesip ayrılır kadın.

Bir sonraki görüşme aynı çay bahçesinde ve aynı masada olur yine. Dejavu olursa yerindedir hani. Yine masaya konan dergi ve çantanın sandalye kenarına takılması! Uzun sohbetler sonrası, mesele memleketin bahsine gelir. Egemenlerin, ezilenlere maruz gördüğü ve dayatığına karşı mücadele edilmesi gerekliliği üzerine sözü alır ve uzun uzadıya tahlillerle, arada kendi kendine sorular sorup ivedilikle cevaplarını anlatarak sürdürür kadın konuşmayı.

- Kürt müsün?

- Değilim.

- Kürtçe biliyor musun?

- Anlıyorum ama konuşamıyorum.

- Neden Kürt olmadığını söylüyorsun o halde?

- İngilizce bilen, İngiliz mi oluyor?

Ardı arkası kesilmez genç kadının sorerularının. Arada soruya, soruyla cevaplar verir küçük oğul. Annenin adı ne? Köyünün adı? Derken uzadıkça sorular, küçük oğul dağlarının, ovalarının, anasının, atasının aslında bilinen ve söylenen fakat kayıtlarda geçerliliği farklı olan isimlerinin devlet tarafından değiştirildiğinin farkına varır. Ayan beyan ortadadır halbuki! Küçük oğul, kenardan bakmaktadır.

Yoz hislerinden arınmaktadır artık. Okumaları artmaktadır. Selam vermesi, yürüyüşü değişmiştir. İnsanlara bakışı farklılaşmaktadır. Kadına bakışı, insan olduğu içindir. Hayvanlar ona sunulan ve keyfi olarak kurban edilsin diye yaşamamaktadır, okşayınca bir kuzunun başını bunu anlaması güç olmamıştır. Daha güzel bir dünya mümkünmüş, mümkünatı yok saydığı ne varsa oldurulabilirmiş.

Yoksul bir ailede doğdu o. Yoksulluktan yitirdi babasını, abisini. Geleceğinin çalınmasına karşı durmadığı için serseri oldu bir diğer abisi. Annesi bir gün olsun gülmemişti, sebebinin malumatını biliyordu küçük oğul. Umut hırsızlarının peşine düştü, düştü yoksul bırakılmışlığına sebebiyet verenlerin peşine. Başka oğullar yoksulluktan ölmesin, ölmesin babalar oğullarının büyüdüğünü göremeden, analar gülsün ve herkes hakkı olanı eşit olarak paylaşsın diye...

Ekim Devrimi

Gelecek mutlaka
sosyalizm!

 /BagimsizDevrimciSinifPlatformuBDSP
 bdsp.iletisim@gmail.com

BDSP